

Corporal

Випуск 1

Масштаб 1:50

Designed by Лукашенко Станіслав

Не для продажу!
Not for sale!



Панцирні авта Austin M1916

Зміст

1. Остіни М1916 на теренах колишнього Південно-східного та Румунського фронт Великої війни
 - 1.1.Остін М1916 Дієвої армії Української народної республіки «Дмитро», корпус Січових Стрільців, січень 1919р.
 - 1.2.Остін М1916 Дієвої армії Української народної республіки «Петлюра», корпус Січових Стрільців, осінь 1919р.
 - 1.3.Остін М1916 армії Української держави «Швидкий», Окрема Запорізька дивізія, квітень 1918р.
 - 1.4.Остін М1916 армії Польської республіки, 1920р.
 - 1.5.Остін М1916 армії Румунського королівства, 1918-1920рр.
2. Остіни М1916 на теренах Першої совітсько-фінської війни
 - 2.1.Остін М1916 Фінської Білої гвардії, Гельсінкі, 1919р.
 - 2.2.Остін М1916 Червоної армії, 26-й панцирний загін, літо 1919р.
 - 2.3.Остін М1916 Червоної армії «Спартак», Ленінград, 1924р.
 - 2.4.Остін М1916 Червоної армії, парад на Красній площі, травень 1922р.
 - 2.5.Остін М1916 Фінської Червоної гвардії, Гельсінкі, квітень 1918р.
3. Остіни М1916 у Білому русі та на Кавказі
 - 3.1.Остін М1916 армії Демократичної республіки Грузія, 1918-1921рр.
 - 3.2.Остін М1916 без розпізнавальних знаків
 - 3.3.Остін М1916 Добровольчої армії, 4-й панцирний дивізіон, весна 1919р.
 - 3.4.Остін М1916 Донської армії, панцирний дивізіон, літо 1919р.
 - 3.5.Остін М1916 російської імператорської армії, 2-й автокулеметний дивізіон, Східний фронт, 1917р.
 - 3.6.Остін М1916 Чехословацького легіону в росії, Іркутськ, грудень 1919р.
4. Остіни М1916 у арміях Центральних держав
 - 4.1.Остін М1916 Збройних сил Австро-Угорщини, Італія, літо 1918р.
 - 4.2.Остін М1916 Королівської прусської армії, 1-га автопанцирна чота, Київ, весна 1918р.
 - 4.3.Остін М1916 Королівської прусської армії, 3-га автопанцирна чота, Франція, осінь 1918р.
5. Остіни М1916 у Фрайкорах
 - 5.1.Остін М1916 Гвардійського стрілецького корпусу, Німеччина, кінець 1919р.
 - 5.2.Остін М1916 Фрайкору Кокампф, Бремен, весна 1919р.
 - 5.3.Остін М1916 Фрайкору Кокампф, Берлін, січень 1919р.
 - 5.4.Остін М1916 Фрайкору Кокампф, Бремен, весна 1919р.

1. Остіни М1916 на теренах колишніх Південно-східного та Румунського фронтів Великої війни

1.1 АРМІЇ УКРАЇНИ



Старшини полку ім. К. Гордієнка Окремої Запорізької дивізії біля панцирника «Остін» М1916 «Швидкий». Квітень 1918 р.

Досить значна кількість броньовиків була в арміях України. Це не дивно, бо на російському Південно-Західному фронті до осені 1917 року була найбільша кількість броньових частин.

Перша броньова частина військ Центральної ради Української Народної республіки з'явилася в жовтні 1917 року. 1-й Український козацький полк, який було перекинуто в цей час із фронту до Києва, на станції Козятин захопив частину машин одного з панцирних дивізіонів російської армії (імовірно, 11-го), який за наказом Тимчасового уряду перекидався до Києва. Це дозволило сформувати 1-й Український автопанцирний дивізіон військ Центральної ради. У листопаді, вже в Києві, до них приєднали 4 машини 19-го і 26-го броньових відділень 7-го дивізіону, які в цей час перебували в Києві. У результаті в панцирному дивізіоні Центральної ради налічувалося 10 машин, з них не менше п'яти «Остінів». У січні 1918 року броньовики використовувалися в боях у Києві проти повсталих більшовиків, есерів і робітників заводу «Арсенал», які виступили проти Центральної Ради. Під час боїв дві машини були розбиті, а ще три потребували ремонту.

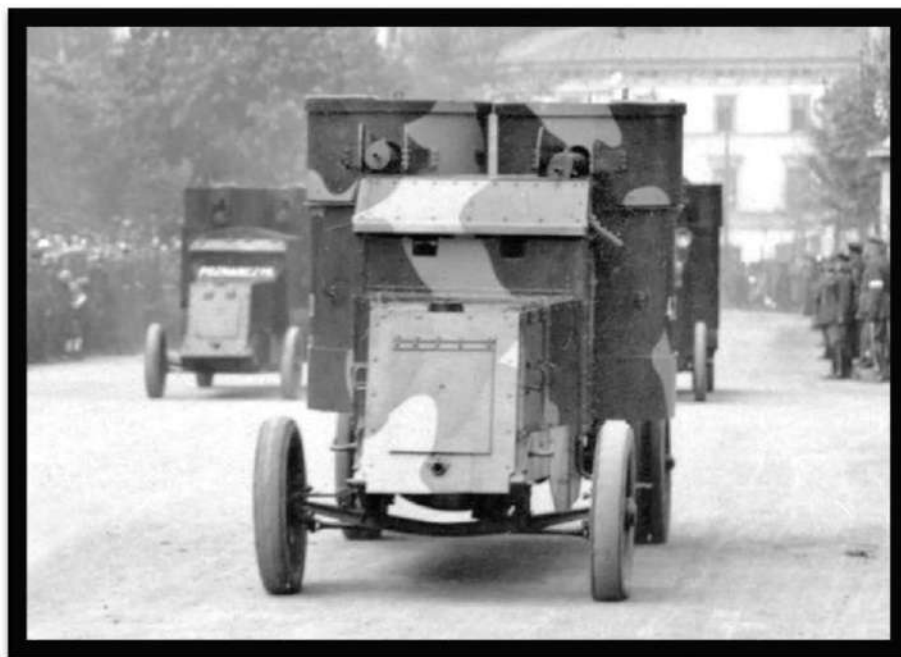
Крім 1-го панцерного дивізіону, на боці Центральної ради виступило 29-те відділення 7-го дивізіону російської армії, яке восени 1917 року перебувало в Харкові (4 машини, з них щонайменше 2 «Остіни»). Однак 9-10 грудня 1917 року ці броньовики були захоплені більшовиками.

Дві бронемашини входили до складу Запорізького корпусу, але вони були втрачені в травні 1919 року. Крім того, станом на 15 квітня 1919 року 4 броньовики (з них один «Остін» М1915 «Черник» і один М1916 «Петлюра») були наявні в Українській

Галицької армії. Вони входили до складу броньового дивізіону корпусу Січових Стрільців.

1.2 АРМІЯ ПОЛЬЩІ

У 1919-1920 роках польська армія захопила 12 «Остінів» різних типів, з яких на березень 1921 року експлуатувалися лише 7 машин. При цьому більшу частину з них становили машини англійського виробництва – у поляків був тільки один «Остін» російського виготовлення і два «Кегреси». «Остіни» служили в польській армії до кінця 1920-х років.



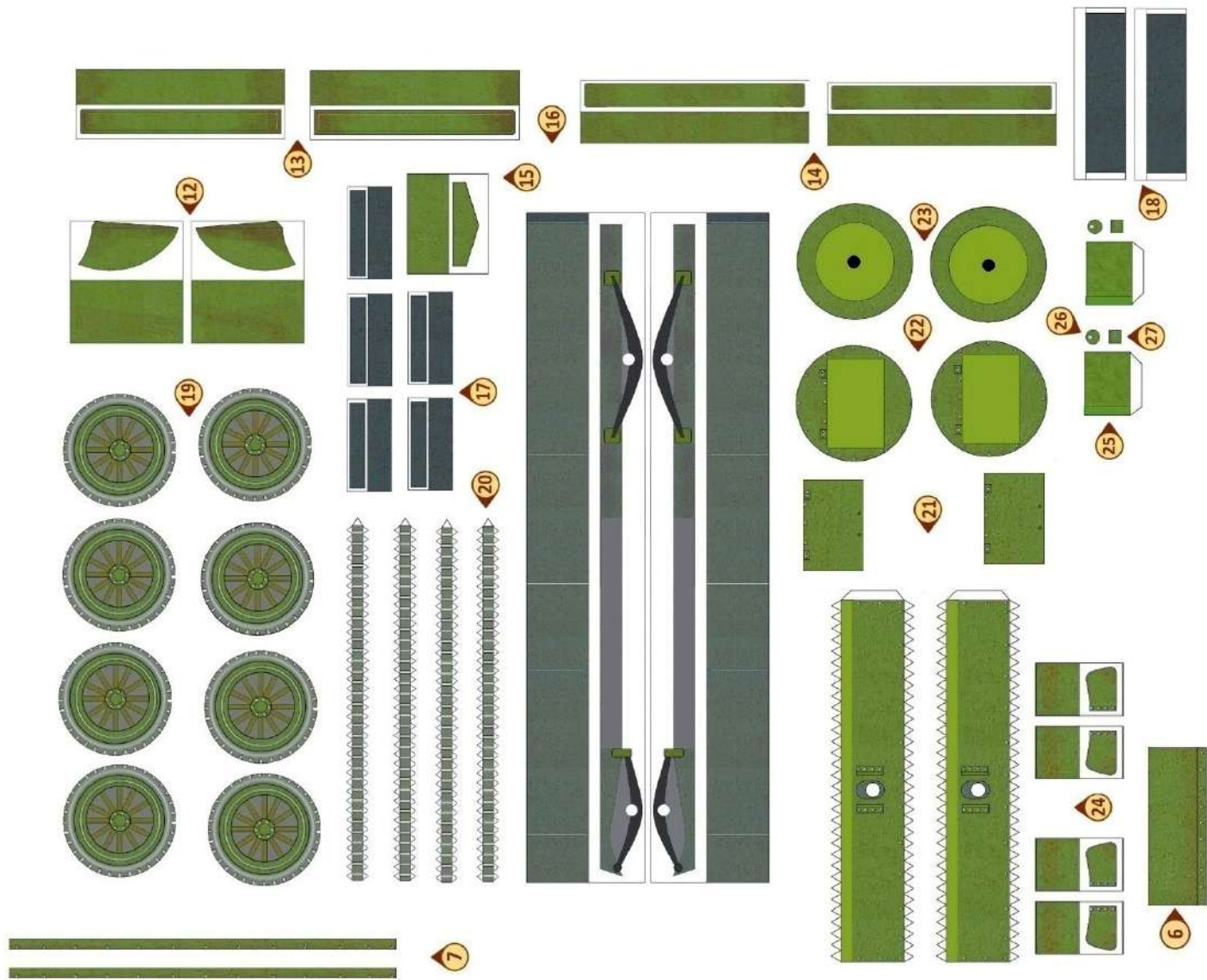
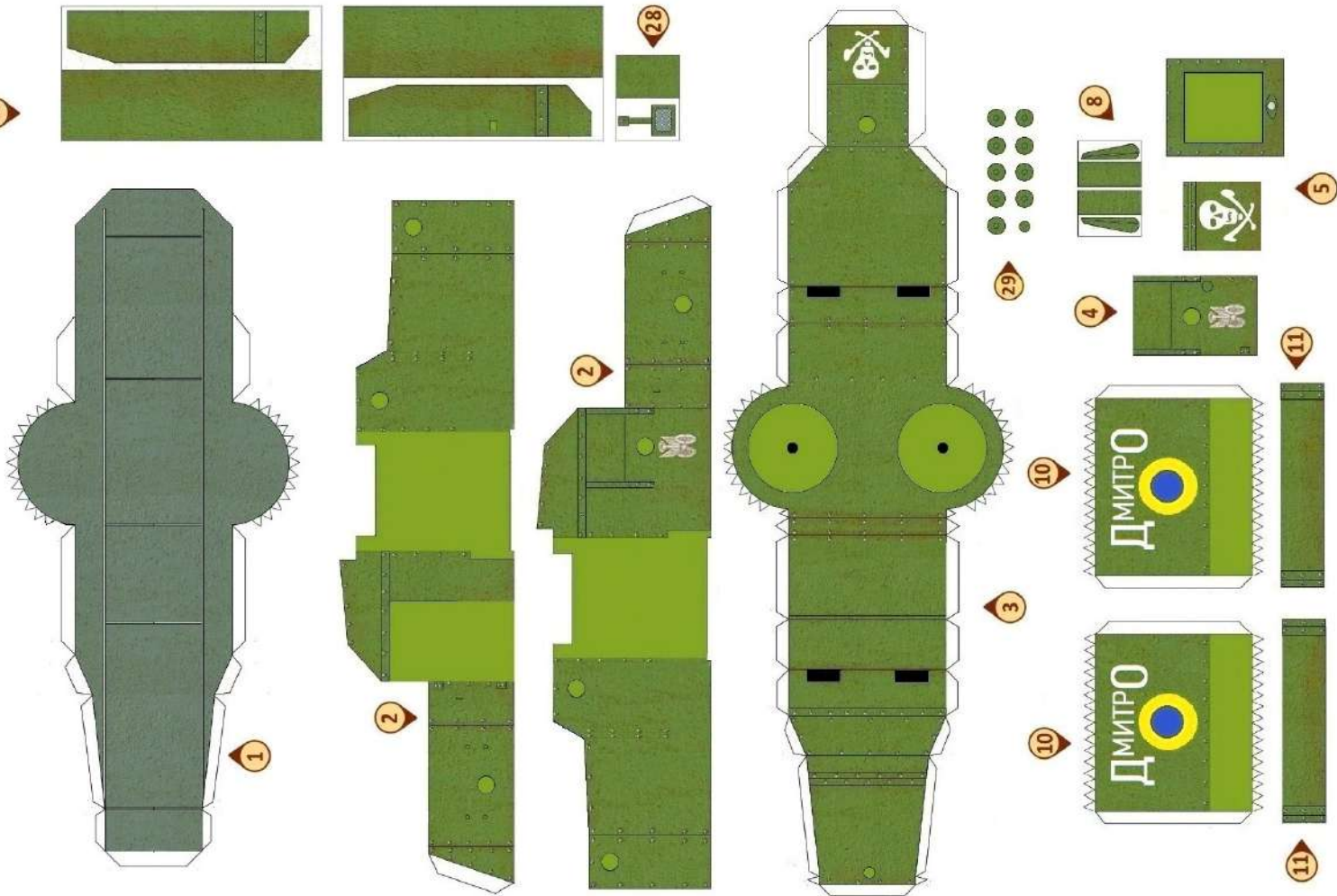
Панцирні авта польської армії на параді в Кракові, 1922 рік. На передньому плані «Остін» М1916 в триколірному камуфляжі, зліва за ним «Остін» російського бронювання (колишній «Стенька Разін»).

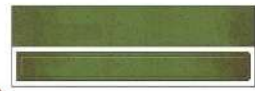
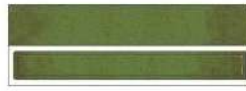
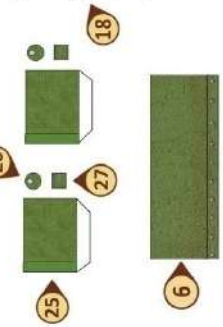
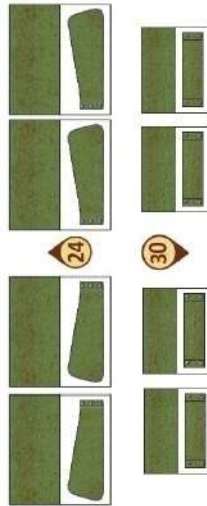
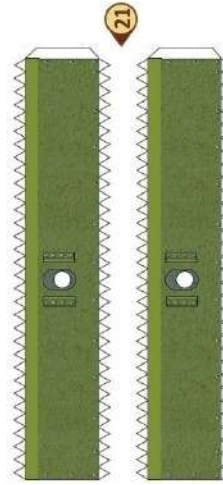
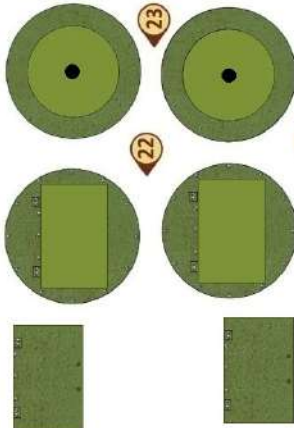
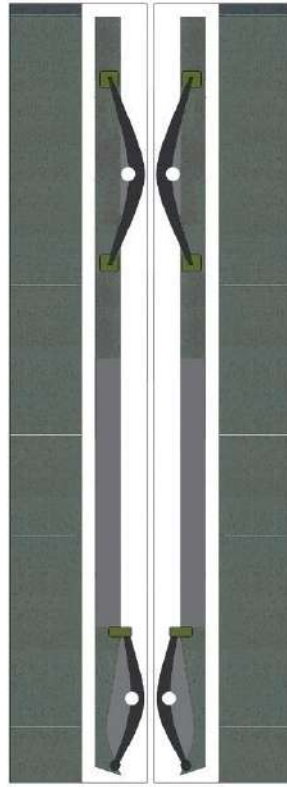
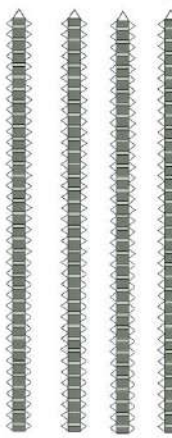
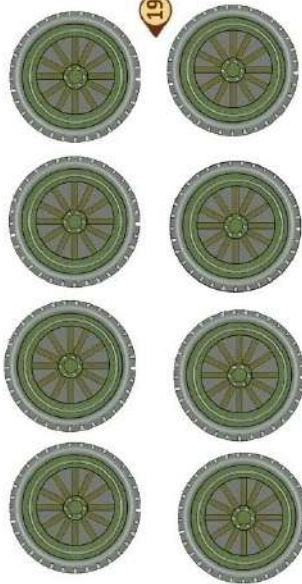
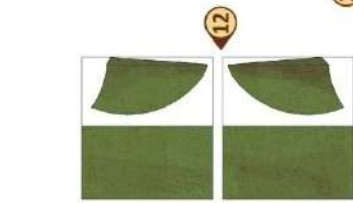
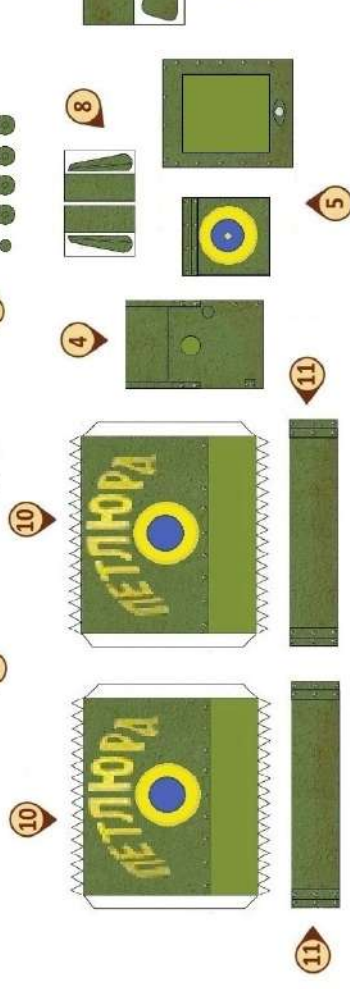
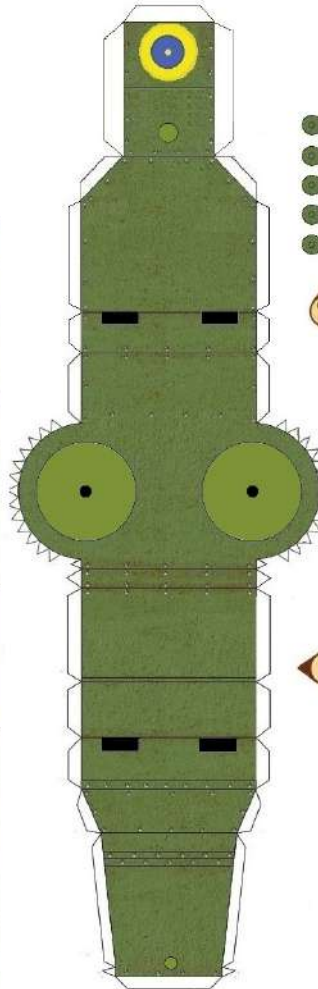
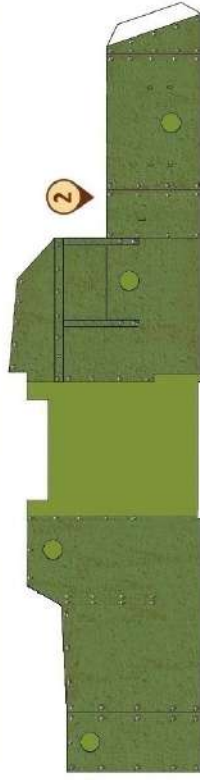
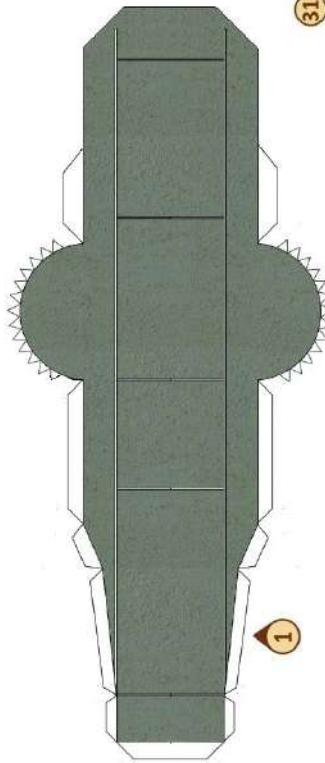
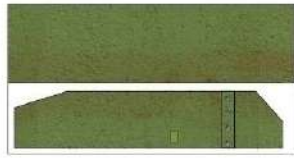
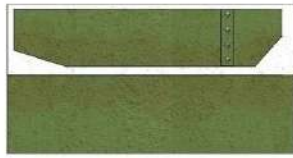
1.3 АРМІЯ РУМУНІЇ

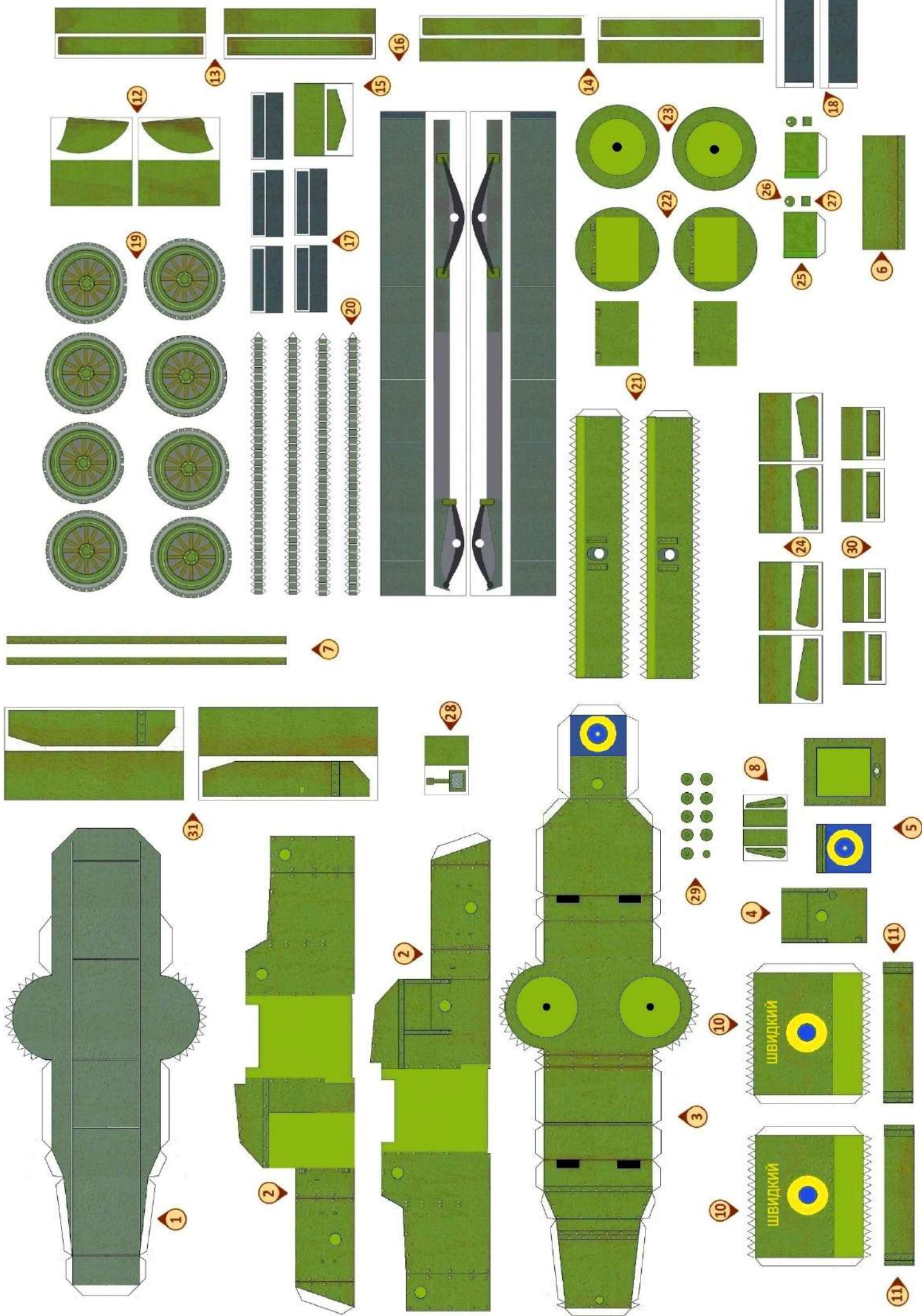


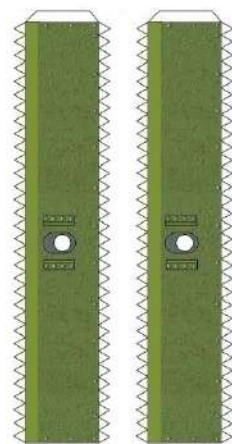
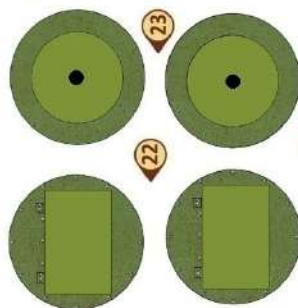
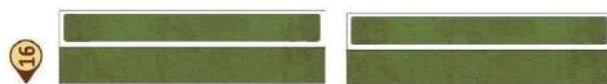
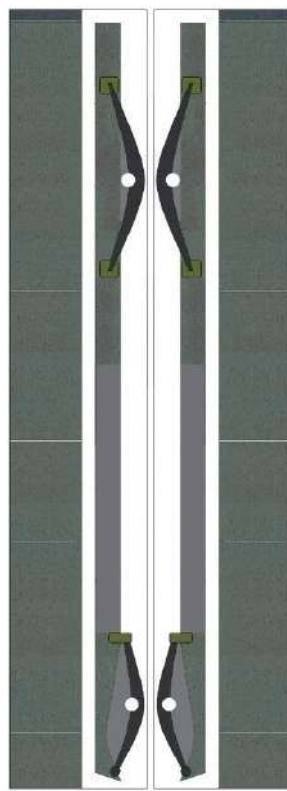
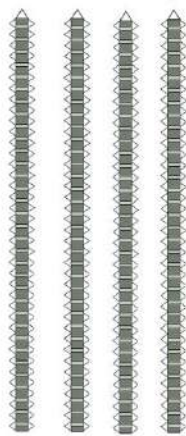
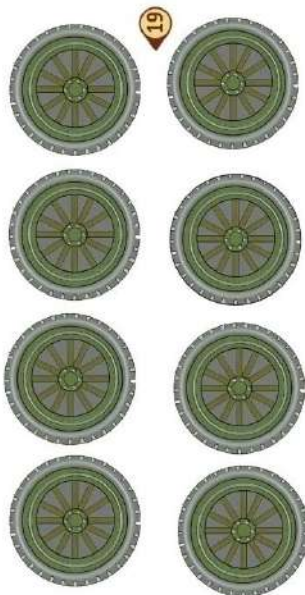
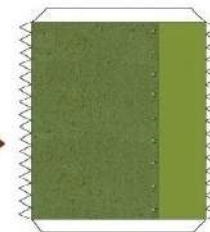
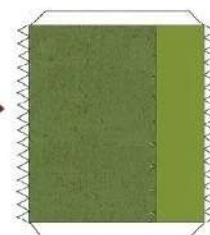
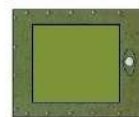
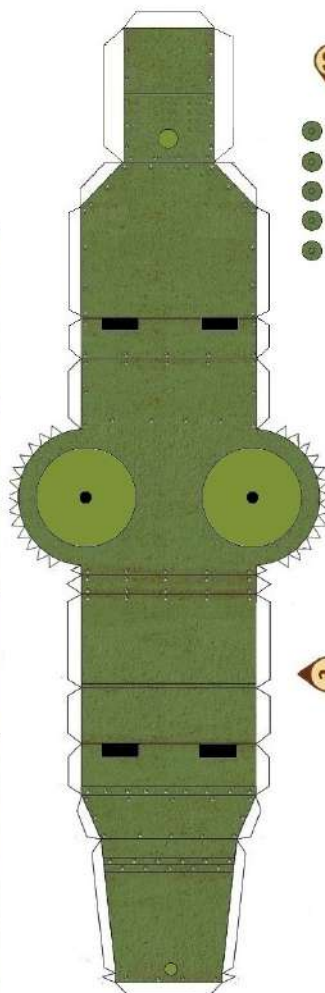
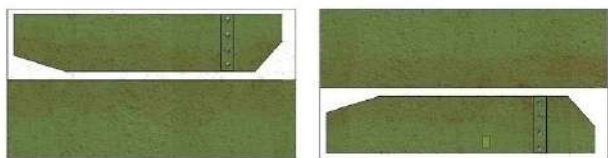
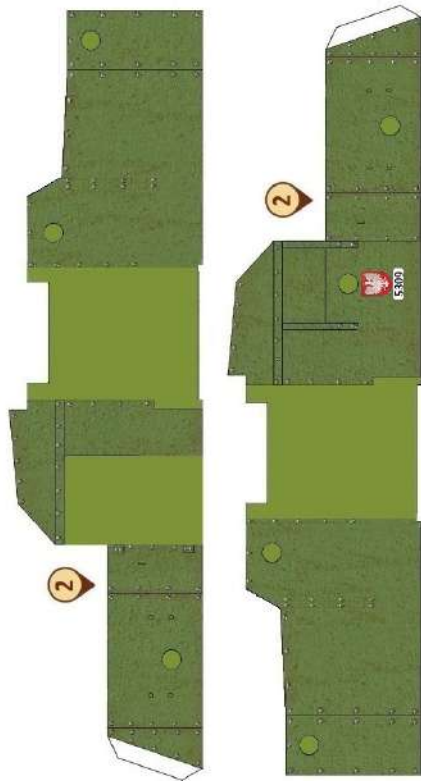
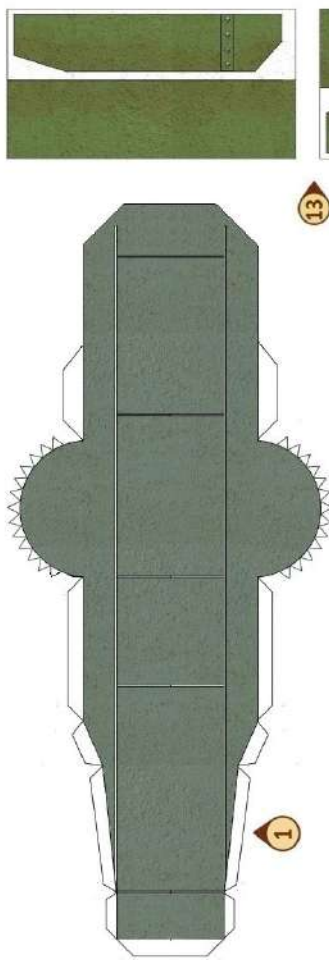
Румунській армії дісталися три «Остіни», з них дві машини – М1914, а один М1916 зі складу колишнього 22-го автокулеметного відділення російської армії. Передній броньовик називався «Гвардієць», він мав сильно перероблений бронекорпус оригінальної конструкції.

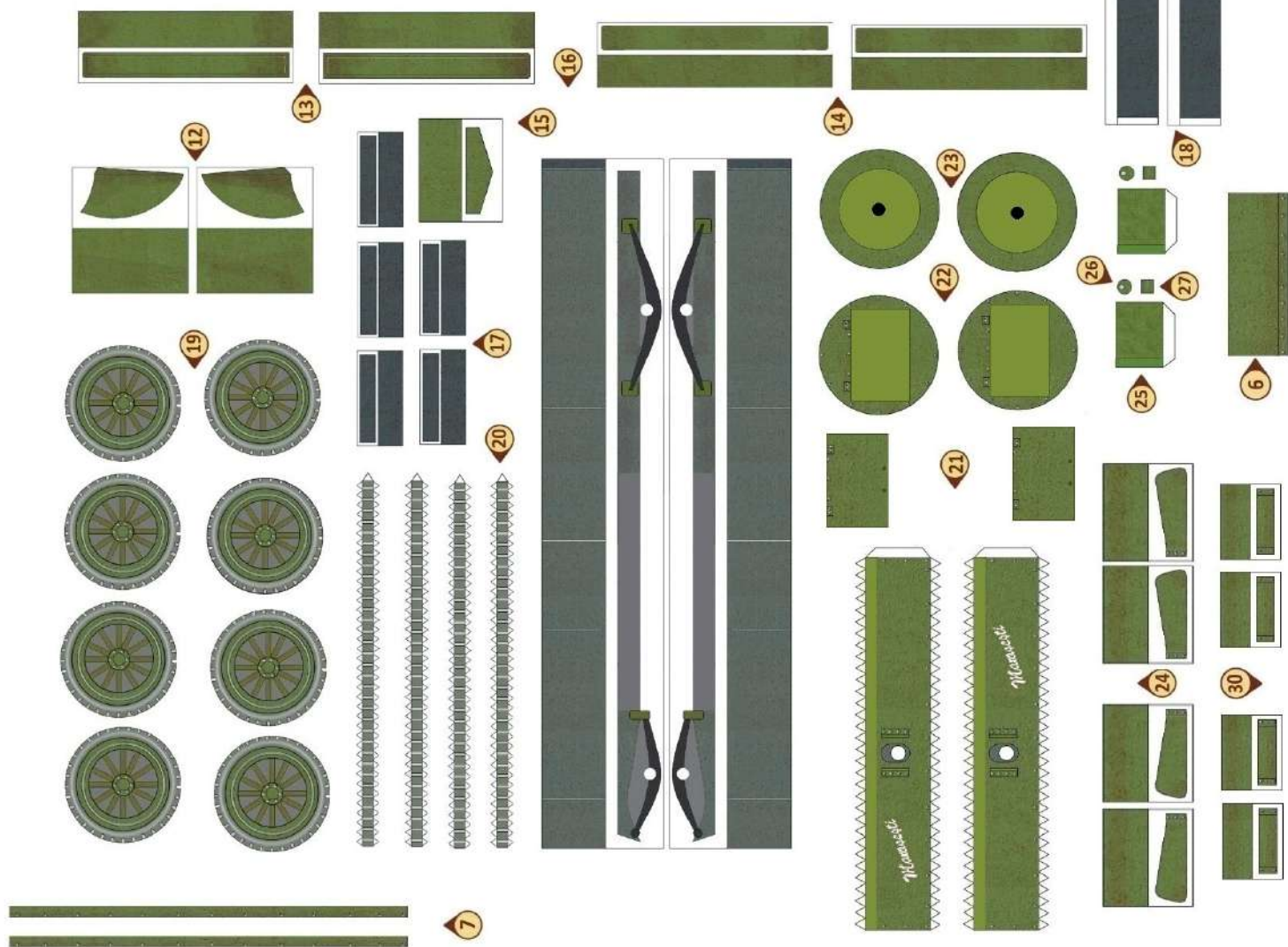
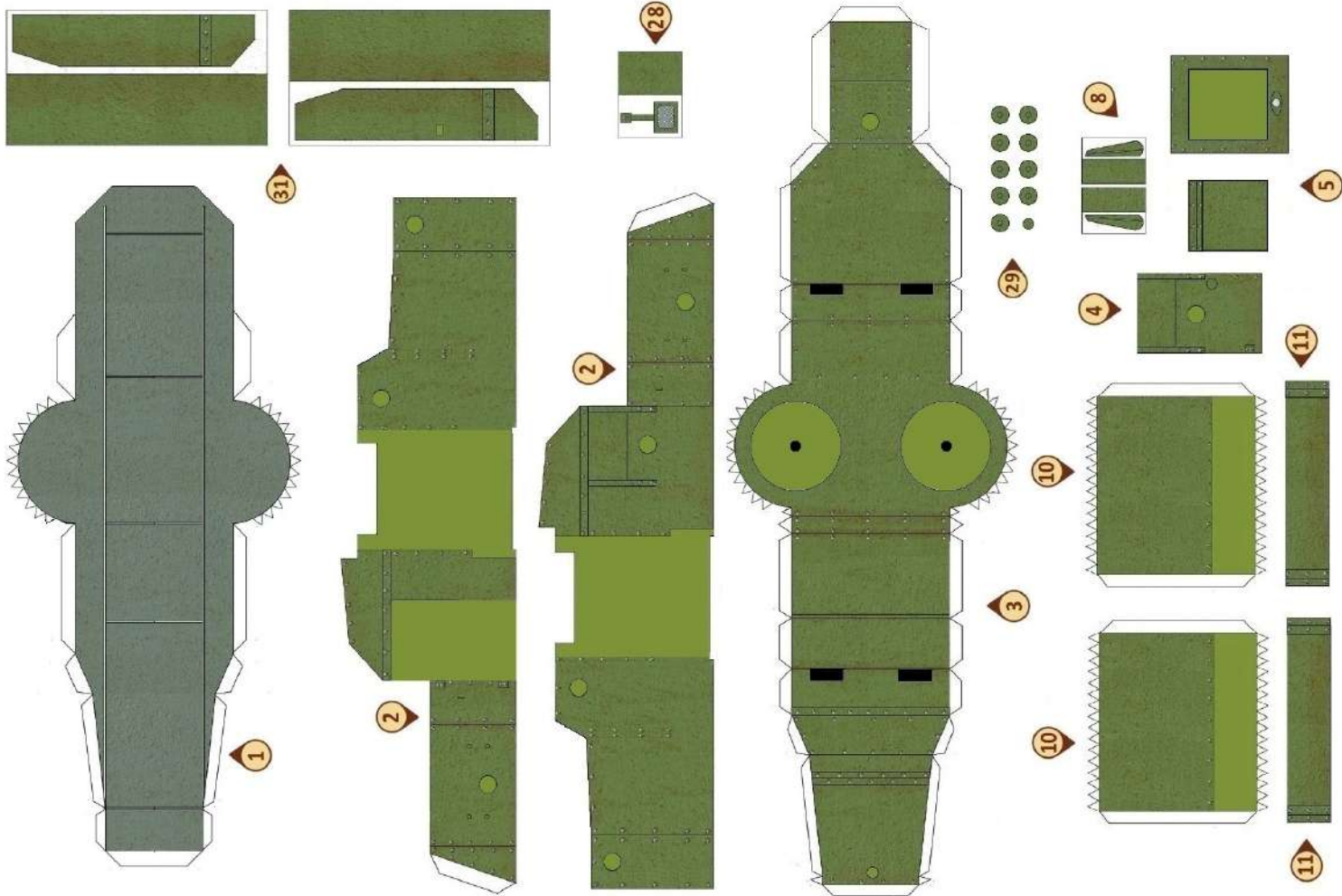
«Остіни» у складі румунської армії. 1923 рік.











2. Остіни M1916 на теренах Першої совітсько-фінської війни

2.1 ІСТОРІЯ

18 травня 1920 року частини Червоної Армії без бою увійшли до Ухти. Уряд Північнокарельської держави, який отримував фінансову та військову допомогу від фінського уряду, евакуювався до села Вокнаволок, за 30 км від совітсько-фінського кордону, звідки перебрався до Фінляндії.

8 червня 1920 року в Петрозаводську було створено автономне обласне об'єднання Карельська трудова комуна. До її складу було включено населені карелами місцевості Олонецької та Архангельської губерній: місто Петрозаводськ, карельські волості Олонецького, Петрозаводського та Повенецького повітів.

У червні 1920 року Юго Паасікві очолив делегацію Фінляндії на мирних перемовинах з Совітською Росією, чіє політичне становище помітно зміцнилось. Совітський уряд сподівався отримати частину Карельського перешийку та острови Фінської затоки.

В липні 1920 року червоні змогли вибити фінських солдат з більшої частини Східної Карелії. Фінські війська залишались тільки у Ребольській та Поросозерській волостях. 14 жовтня 1920 року, після чотиримісячних перемовин, було підписано Тартуський мирний договір між РСФСР та Фінляндією.

2.2 АРМІЯ ФІНЛЯНДІЇ



Бронеавтомобіль «Остін» M1916 у складі фінської армії, початок 1920-х років. Колеса не «рідні», на бронелисті перед радіатором нанесена фінська свастика, на лівому борту видно номер броньовика SA P2.

У 1918 році фіни захопили два броньовика в боях із загонами Червоної гвардії і експлуатували їх до середини 1920-х років.

2.3 РККА

*Екіпаж броневих автомобілів
«Остін» М1916 біля своєї
машини. Літо 1919 року.
Імовірно, машина зі складу
26-го автопанцирного
загону РККА.*

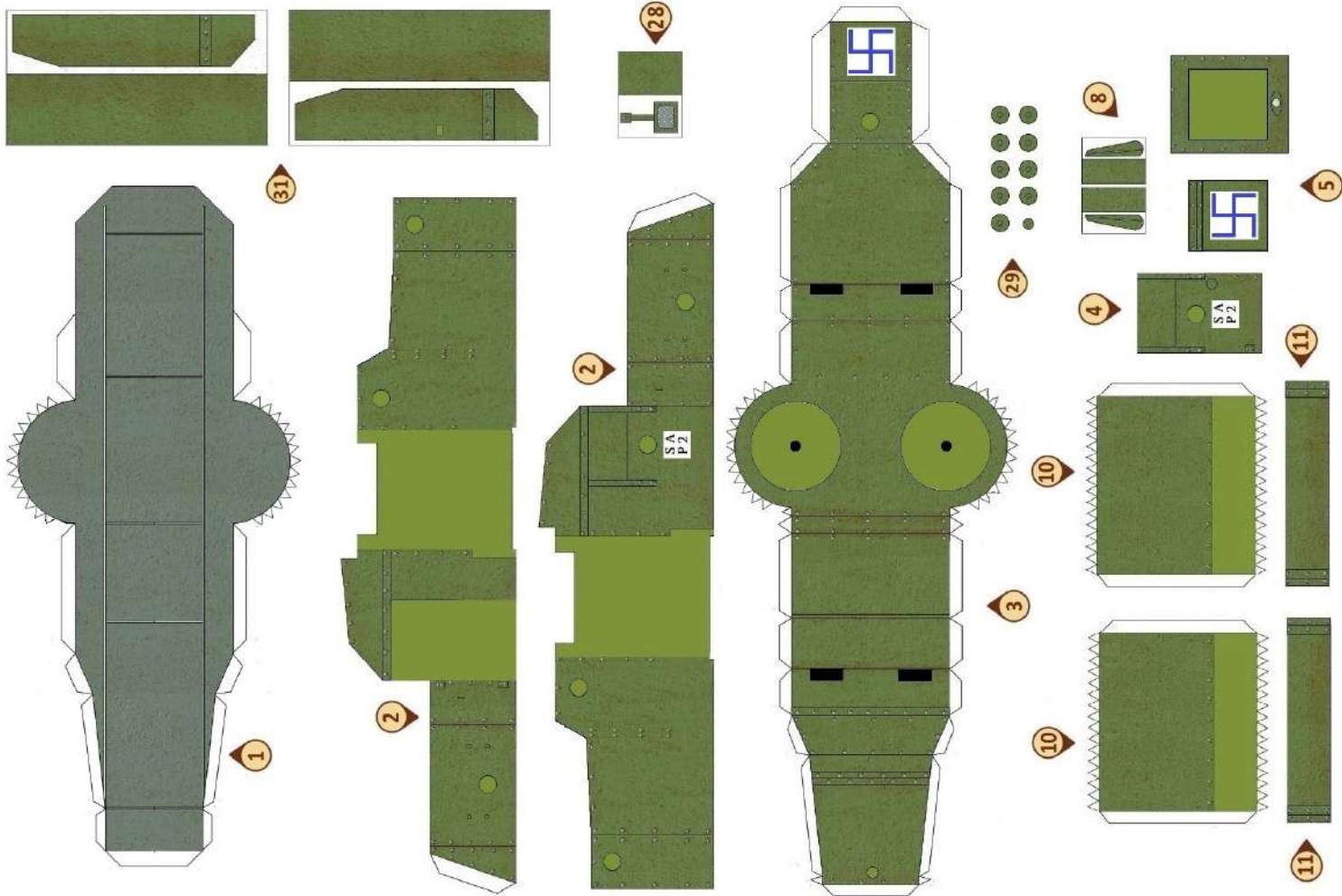


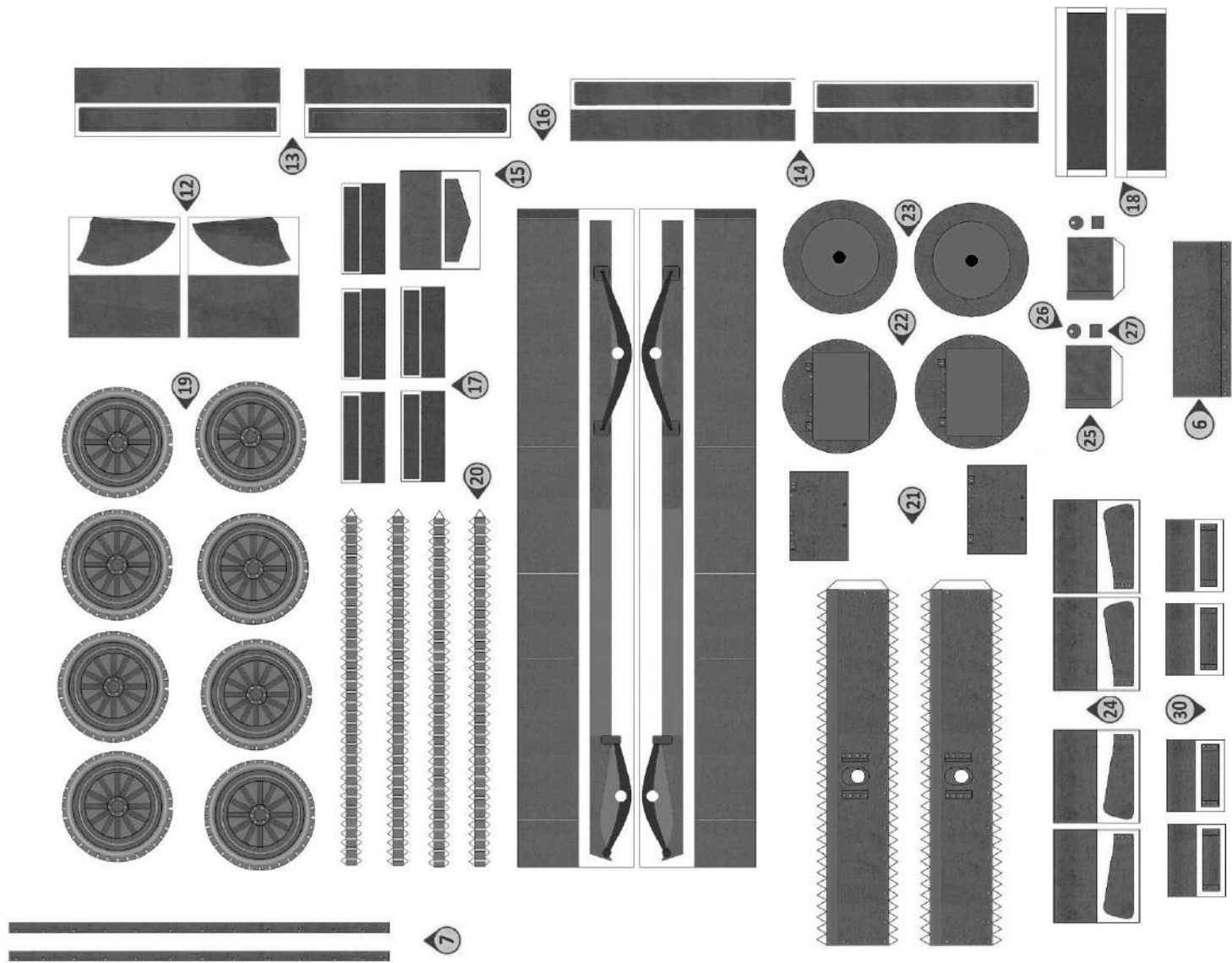
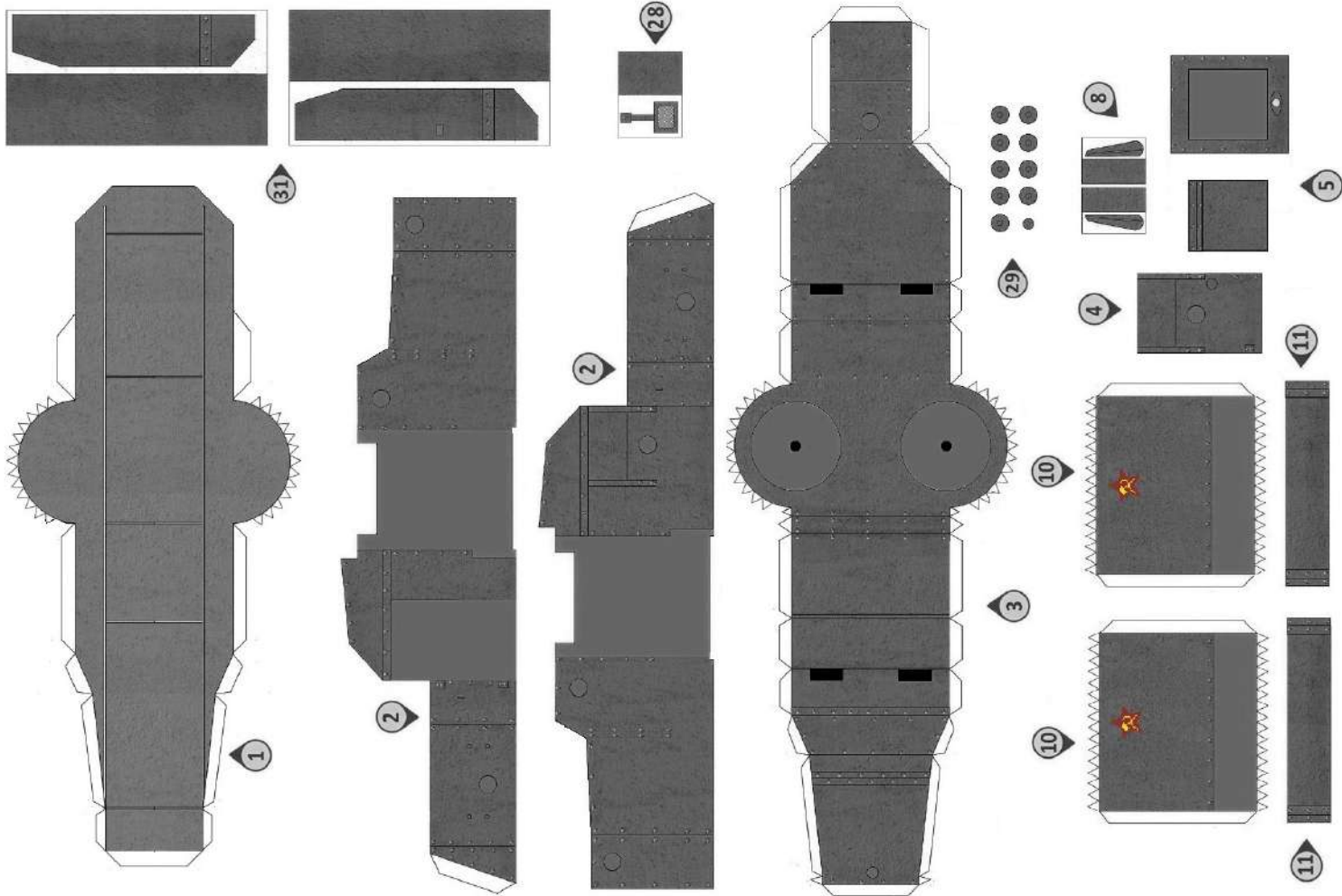
Військове керівництво СРСР вже на початку 1918 року розпочало роботу з організації своїх автопанцирних частин. 31 січня 1918 року створюється Центральна рада з управління броньовими силами РСФСР (Центробронь). Першочерговим завданням нового органу став збір розкиданих по території колишньої російської Імперії панцирників, автівок і мотоциклів, а також запасних частин до них.

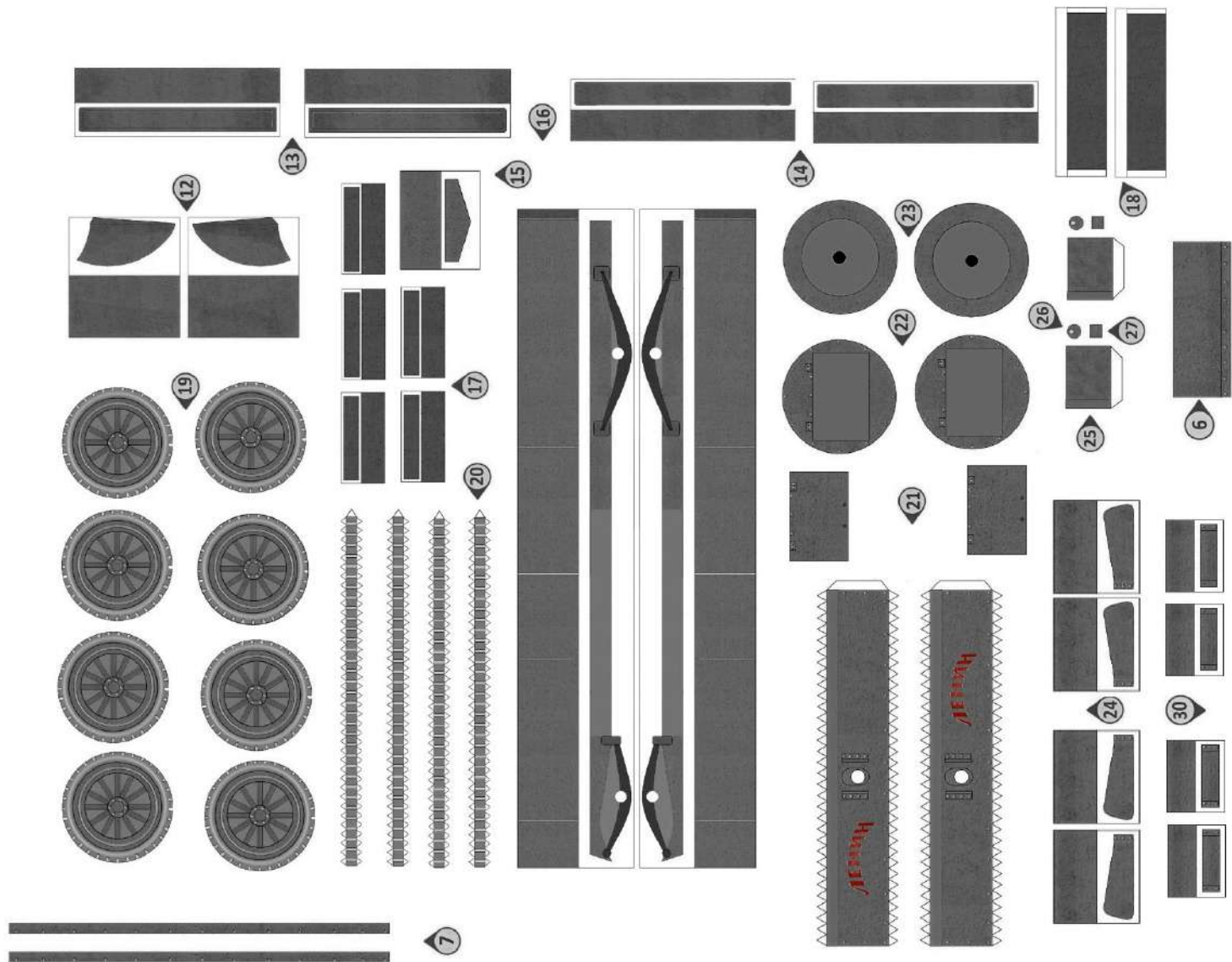
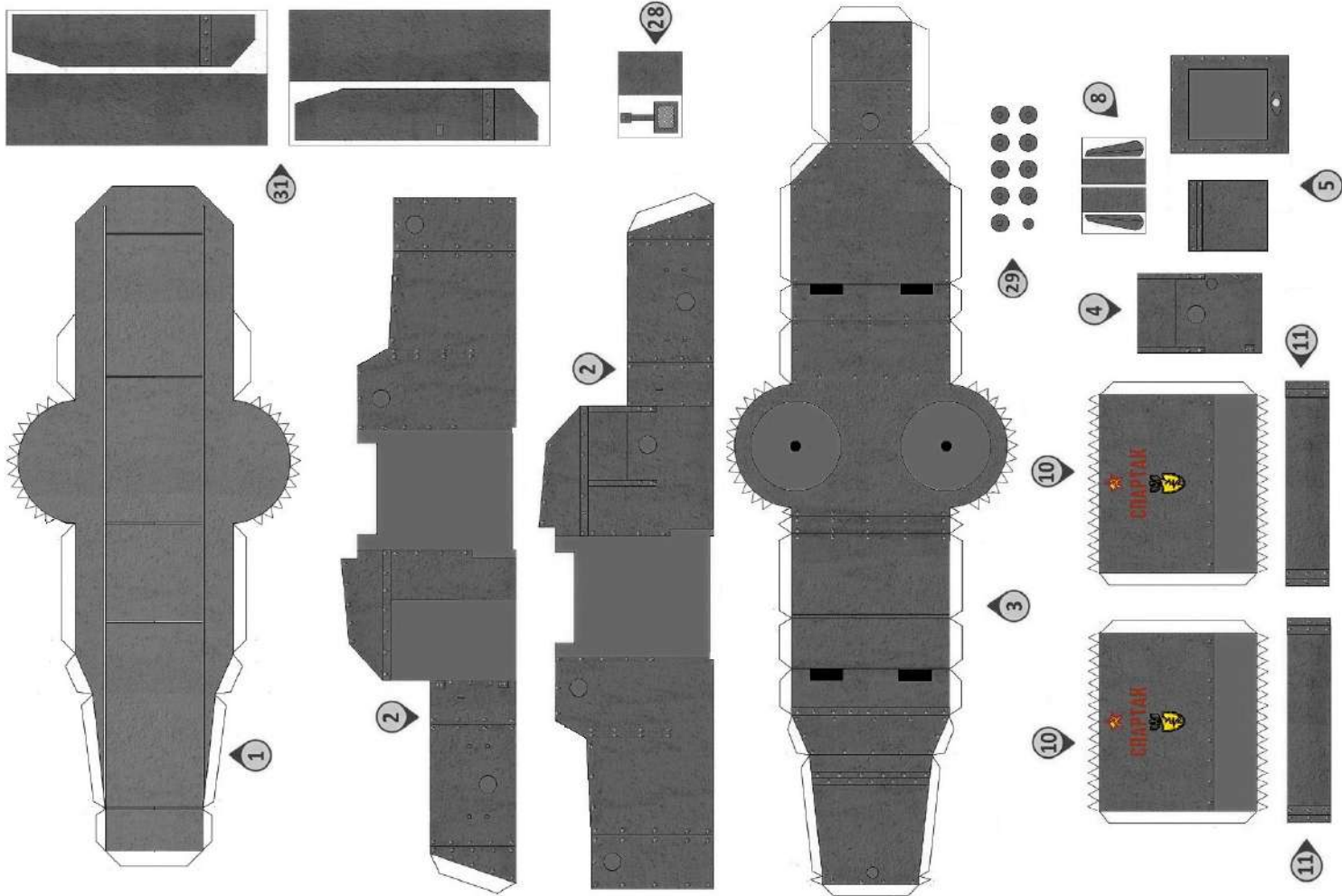
Перші автопанцирні загони Червоної Армії почали відправляти на фронт на початку 1918 року, при цьому склад їхній був найрізноманітнішим – у їхньому складі могло бути від однієї до 4 і навіть більше панцирників різних марок. Часто дуже складно, а іноді й неможливо дізнатися, панцирниками якого типу комплектувалася та чи інша частина, тому що в документах марки панцирників не зазначалися, у найкращому разі озброєння – гарматне або кулеметне.

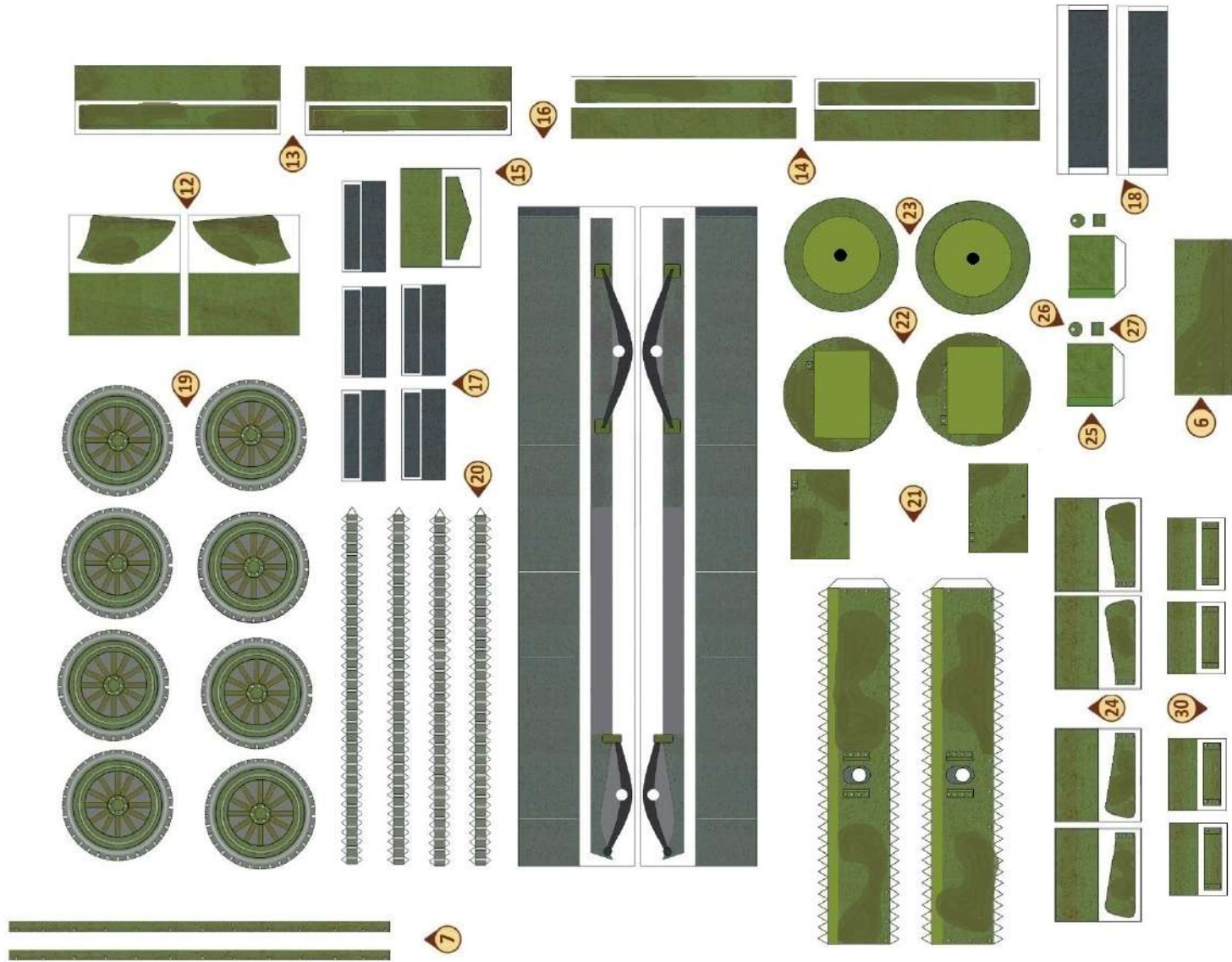
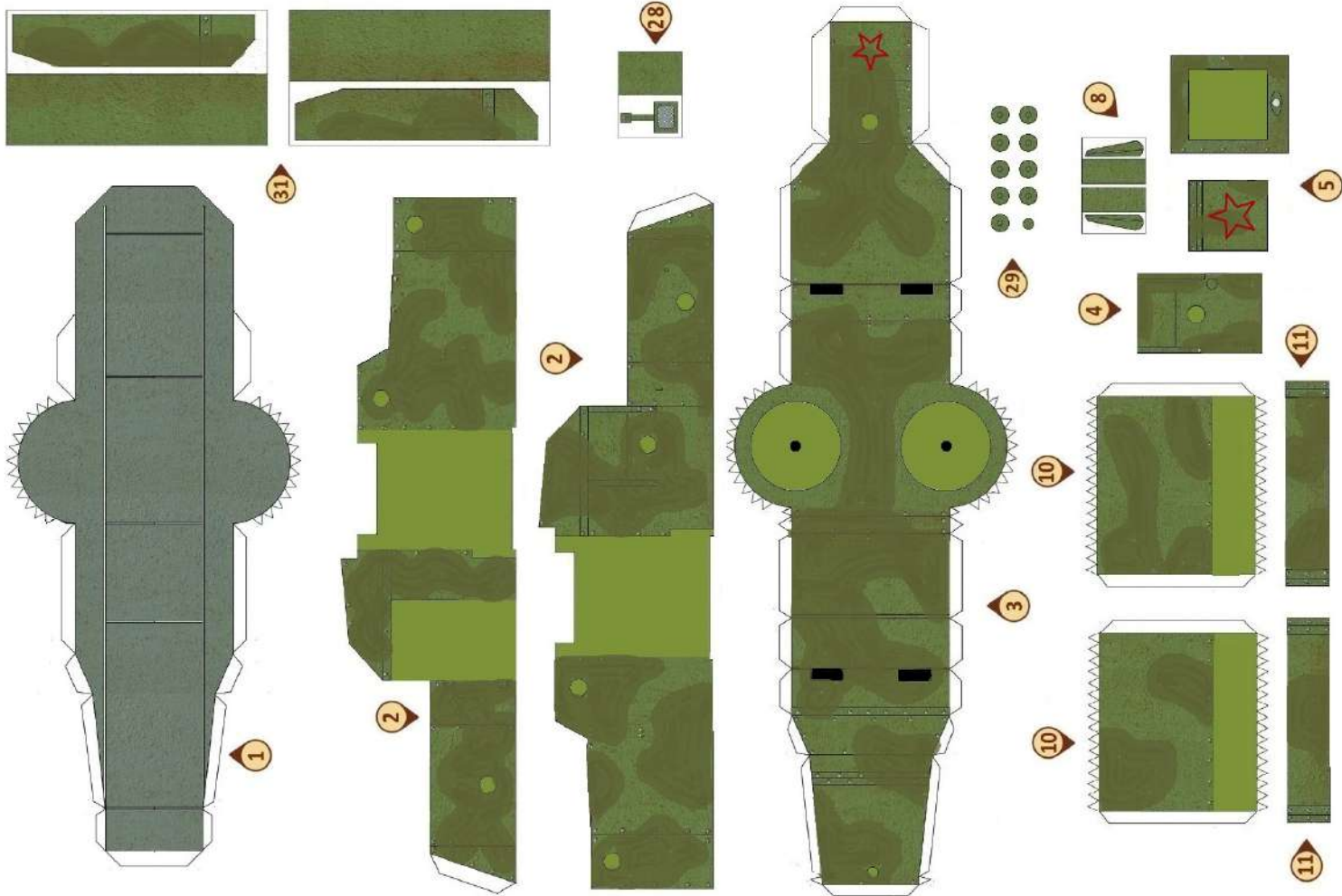
Перший автопанцирний загін Червоної Армії відправили до Пскова 26 лютого 1918 року, потім із Петрограда вирушило ще шість загонів до Нарви і Гдова, Лемболово, Іркутська, Царицина, Москви і Воронежа. Загалом у складі семи загонів відправили 22 панцирника, але, на жаль, розбивка за марками в документах відсутня. Крім того, до 15 травня 1918 року в різні районні центри Петрограда видали 18 панцирників, 3 відправили до Фінляндії (з них один «Остін» М1916), 1 до Нарви і 15 до Москви. Таким чином, з кінця лютого і до середини травня 1918 року тільки з Петрограда було видано і відправлено в різні місця 59 панцирників.

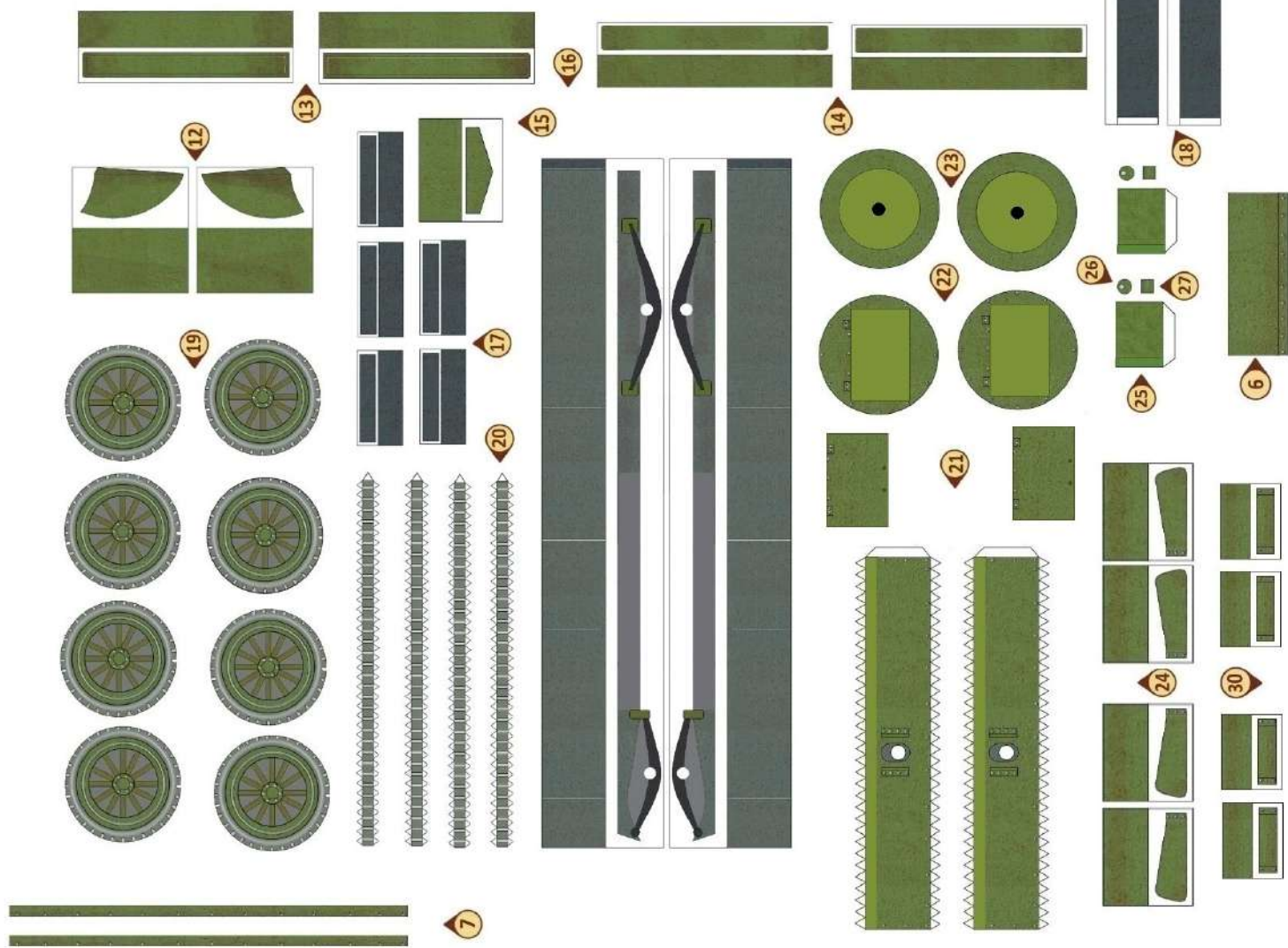
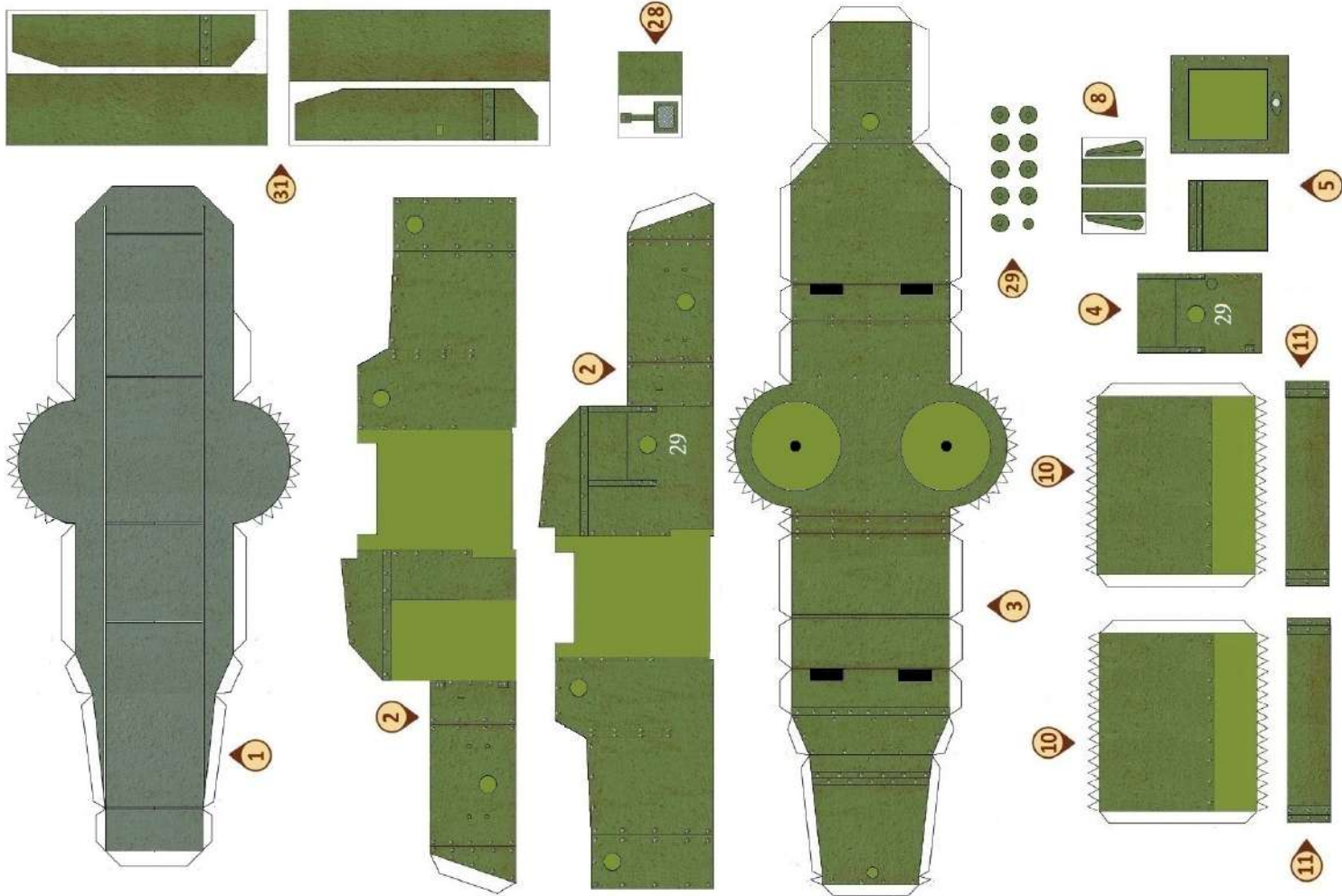
Відправлення бронемашин на різні fronti тривало і надалі. У міру наведення порядку в діловодстві, в документах з'являлися і вказівки типів і марок бронемашин. Наприклад, 28 травня 1918 року під Єкатеринбург «на чехословацький фронт» відбув автопанцирний загін із трьох машин, зокрема 2 «Остини» М1914. 7 липня 1918 року в розпорядження 3-ї Петроградської стрілецької дивізії направили 1-й Соціалістичний броньовий загін із п'яти машин, зокрема три «Остини».











3. Остіни М1916 у Білому русі та на Кавказі

3.1 АРМІЯ ГРУЗИНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Достойменно відомо про 1 панцирник «Остін» М1916, що експлуатувався у грузинських збройних підрозділах.

3.2 БІЛИЙ РУХ



Найактивніше автопанцирні частини використовували білі армії на півдні росії – Добровольча, Донська, Кавказька, а також російська. Місцевість у цих регіонах сприяла застосуванню панцирників, тут була добре розвинена дорожня мережа і підприємства, здатні вести ремонт бойових машин.

Панцирник «Остін» М1916 «Генерал Олексієв» зі складу 4-го панцирного дивізіону Добровольчої армії. Весна 1919 року. За документами, цей панцирник не мав номера і значився як зібраний із кількох машин «Остін». На світлині видно, що авто має не «рідні» колеса з «грузошинами».

Із серпня 1918-го до березня 1920 року (до евакуації з Новоросійська до Криму) в Білій армії існували шість лінійних автопанцирних дивізіонів – 1-й, 2-й, 3-й, 4-й, Донської армії та військ Одеського району, і один запасний. На жаль, документів щодо бронечастин білих армій практично не збереглося. Тому досить складно (а часто й неможливо) сказати, якої марки був той чи інший панцирник. У документах (відомості про бойовий склад, донесення про бойові дії) найчастіше вказували назву авта, іноді озброєння (гарматне або кулеметне) і вкрай рідко тип. Можна лише сказати, що на 20 липня 1919 року в частинах білої армії (включно з навчальними машинами і панцирниками, які перебували в ремонті) налічували 37 панцирників усіх типів, щонайменше 18 із них були «Остіни».

Що стосується Донської армії, то автопанцирна справа тут була поставлена значно гірше, ніж у Добровольчій армії. На Дону не вистачало фахівців, необхідних частин і матеріалів, придатних для ремонту промислових підприємств. Проте наприкінці

1918 року в армії формують бронедивізіон, у складі якого на 19 квітня 1919 року налічували 7 панцирників, з яких 5 «Остінів». До кінця вересня 1919 року панцирний дивізіон Донської армії налічував 12 панцирників, з яких 8 «Остінів» різних серій.



Панцирник «Остін» М1916 «Отаман Богаєвський» з броньового дивізіону Донської армії на вулиці Ростова.

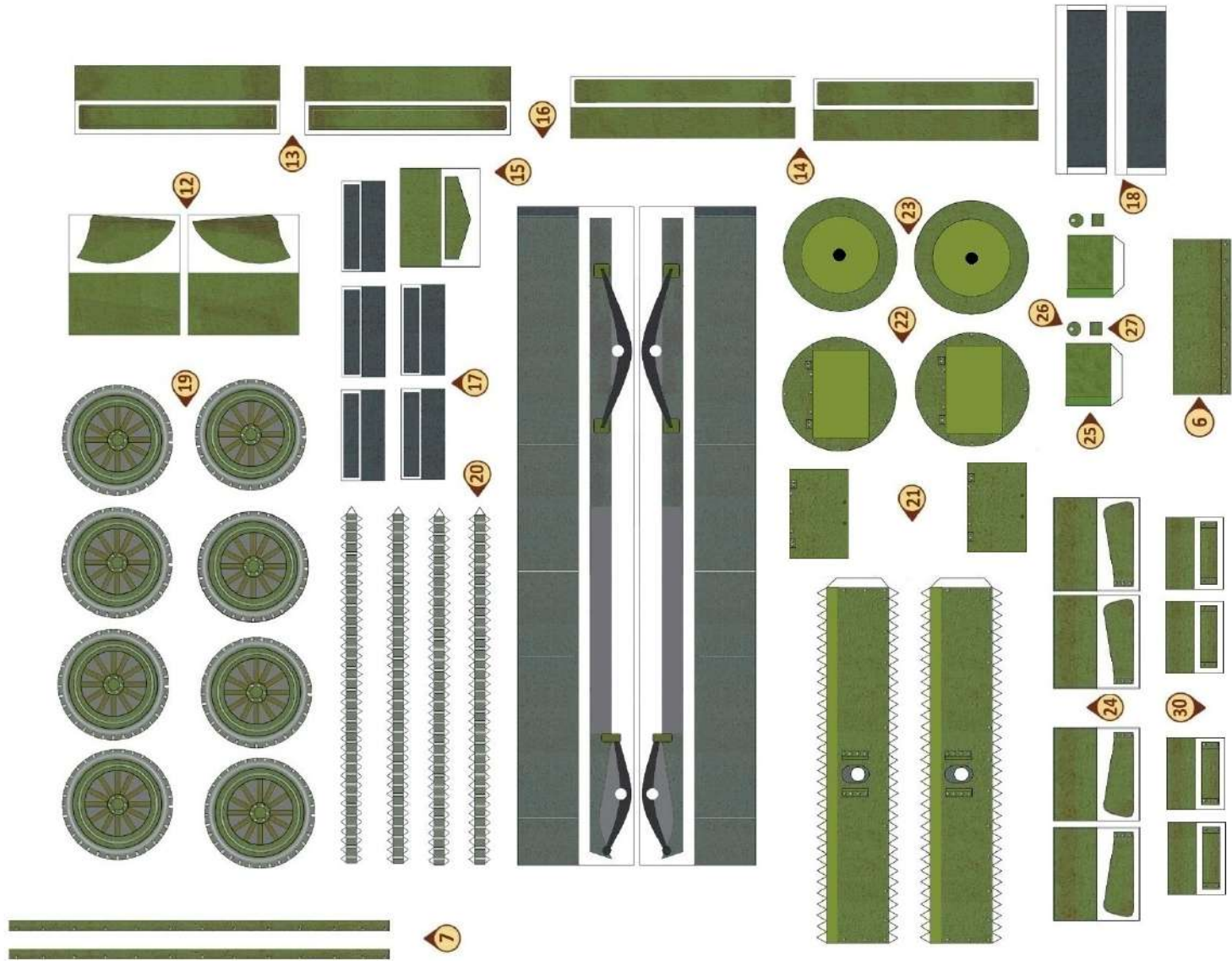
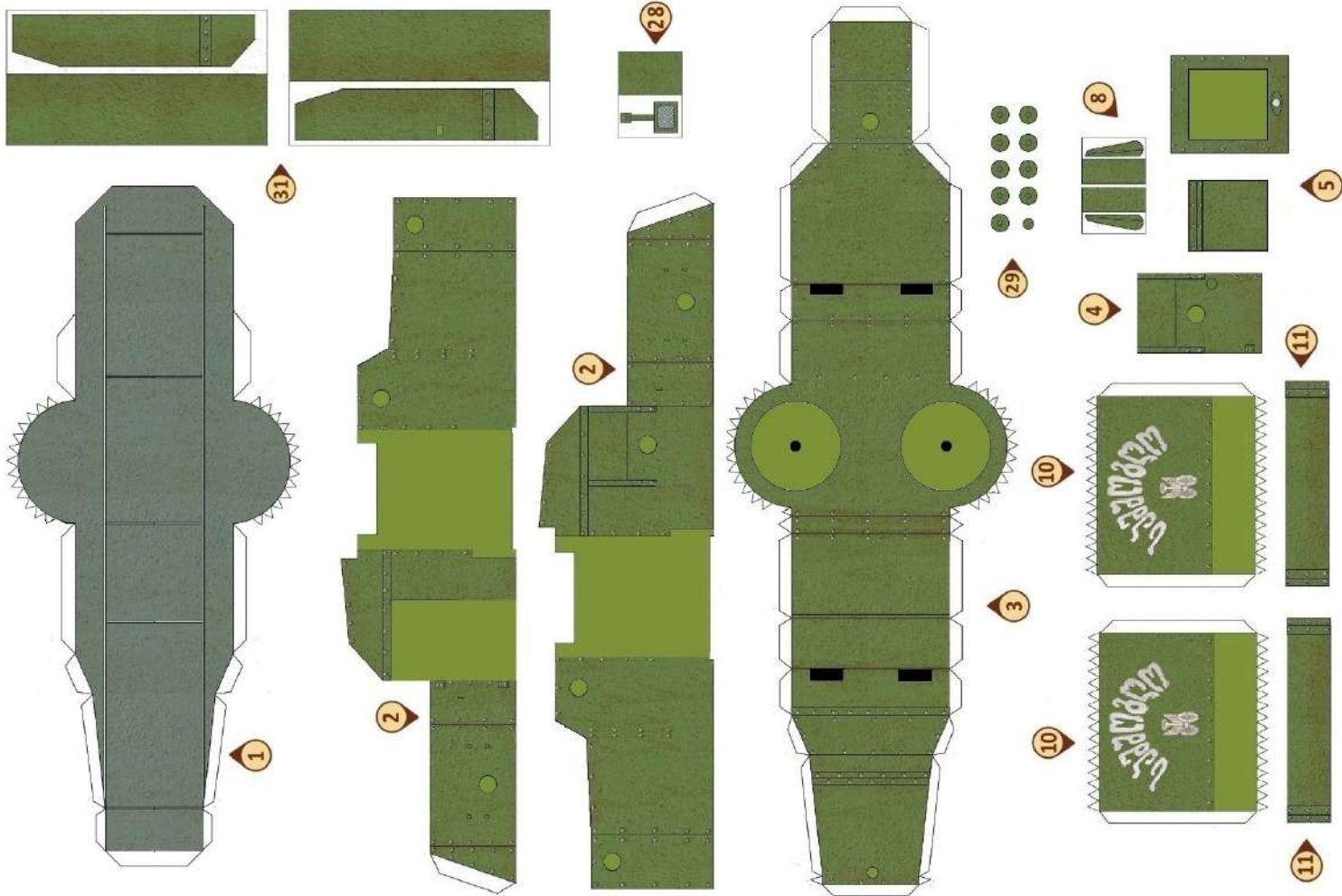
3.3 ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ КОРПУС

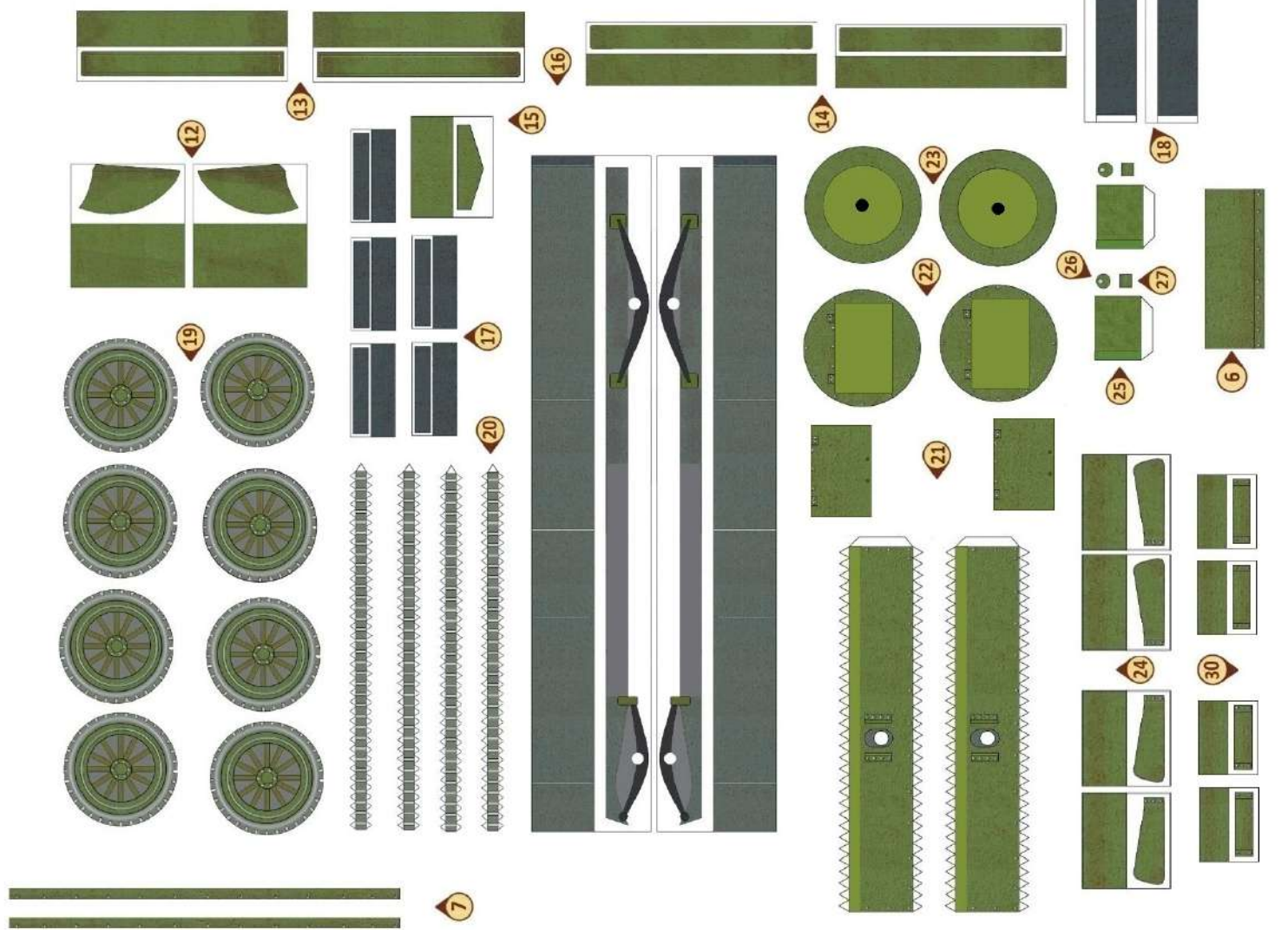
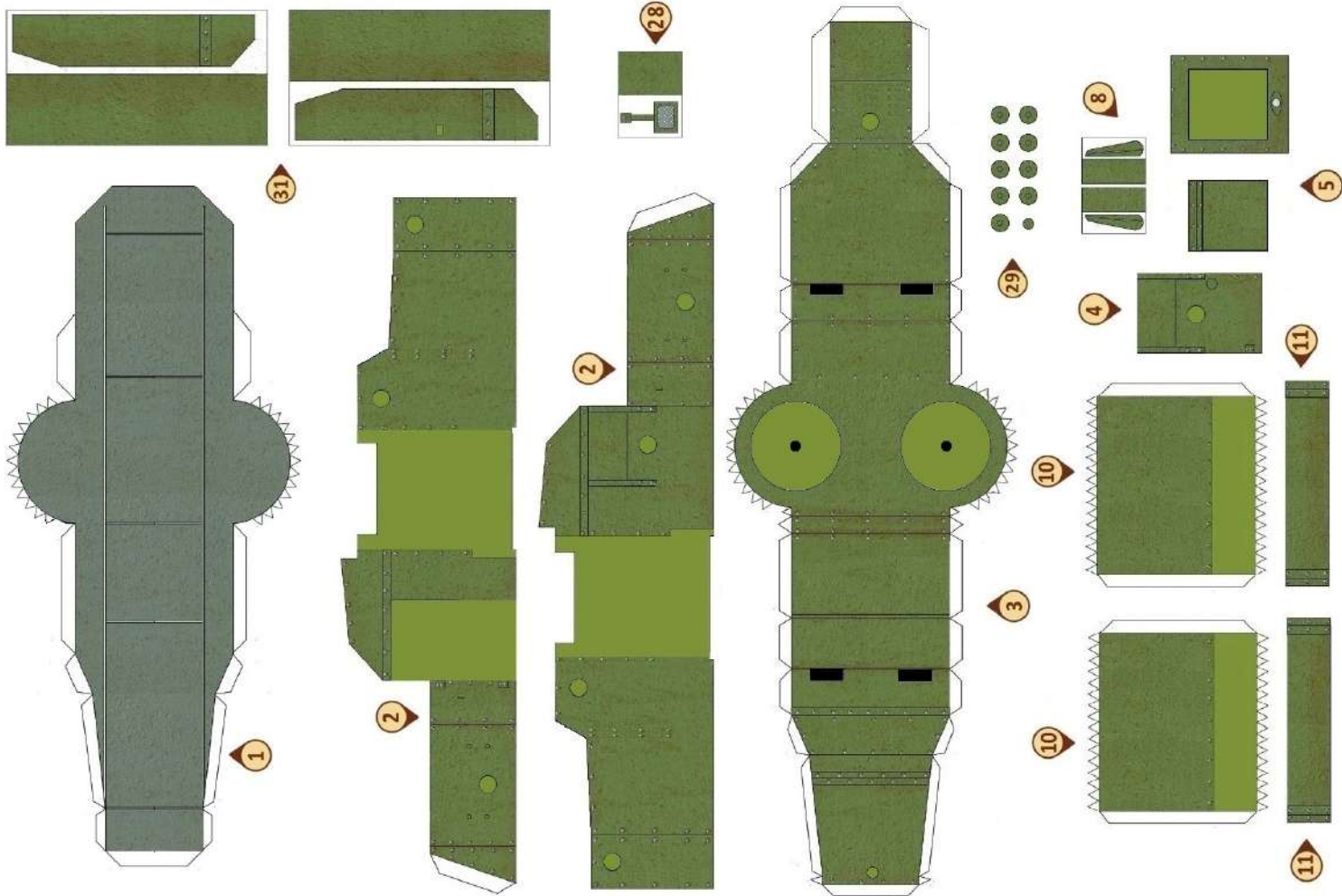


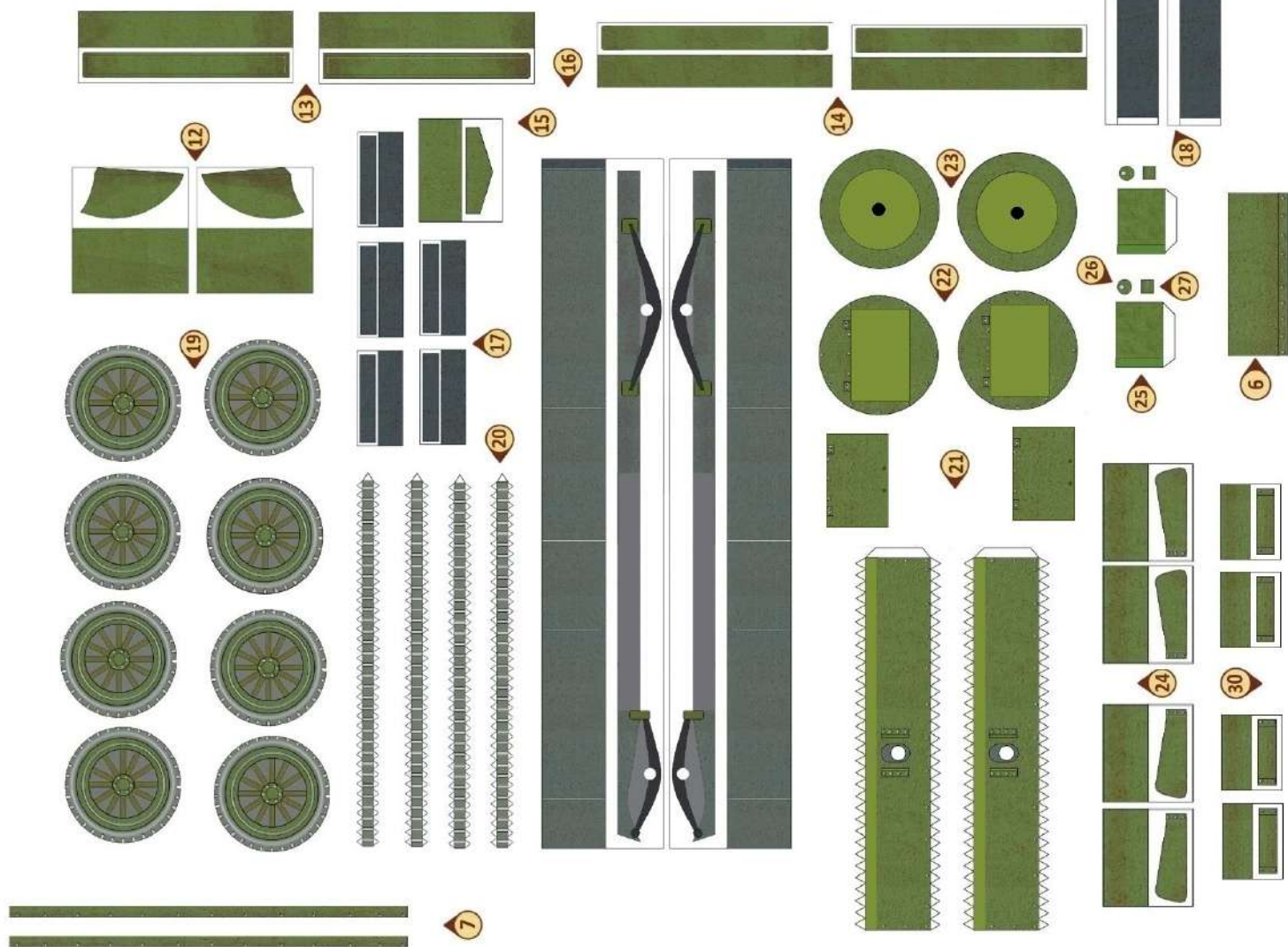
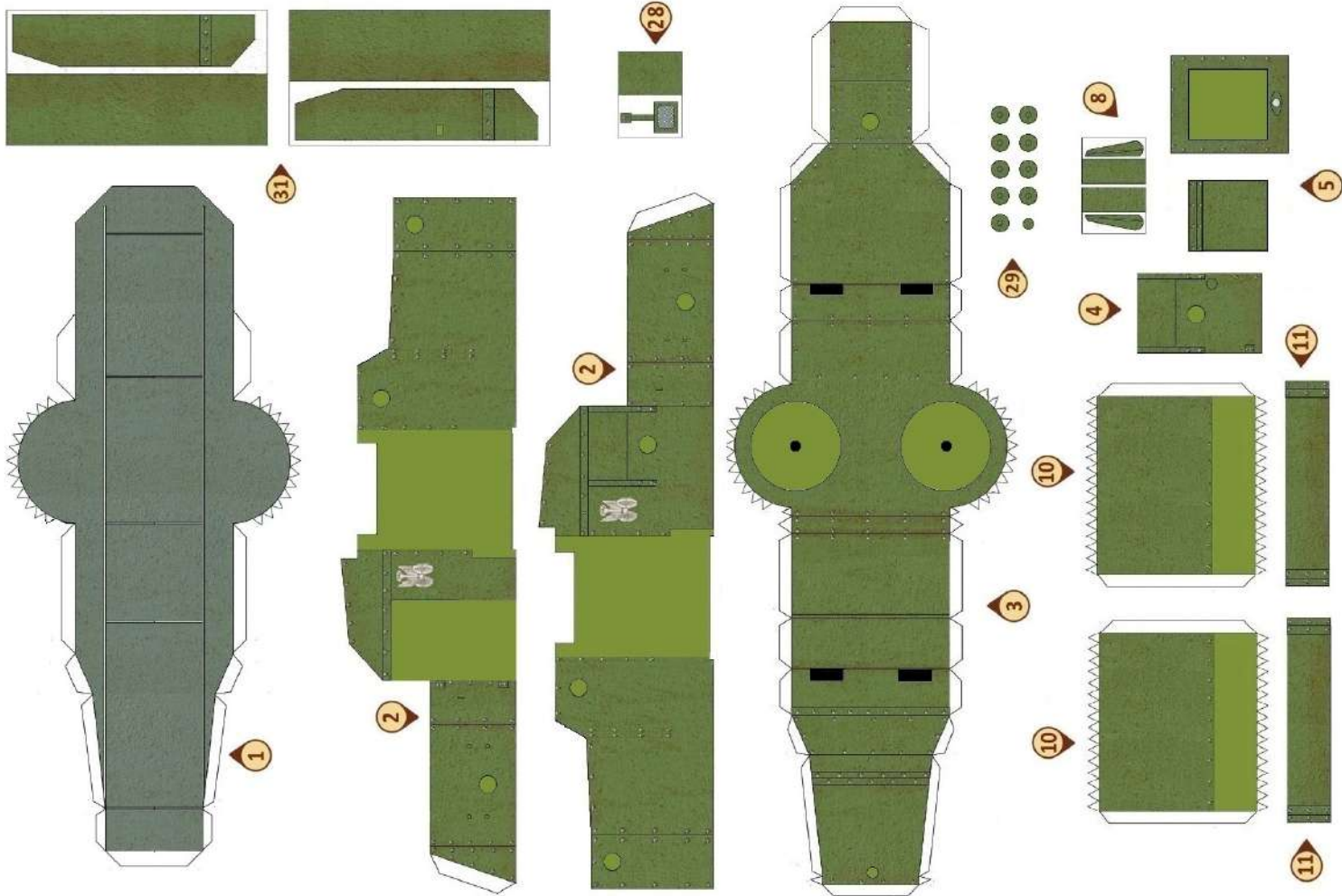
Панцирник «Остін» М1916, захоплений частинами чехословацького корпусу. 1919 рік

Частини корпусу, який виступив проти більшовиків у травні 1918 року, також мали на озброєнні броньовики. Це були трофейні машини, захоплені в боях із Червоною Армією. Перші три машини потрапили до рук чехів 28 травня 1918 року в Пензі. Серед них був і один «Остін», причому досить цікавий. Це був перероблений на однобаштовий «Остін» М1914 з додатковим кулеметом у лобовому листі корпусу.

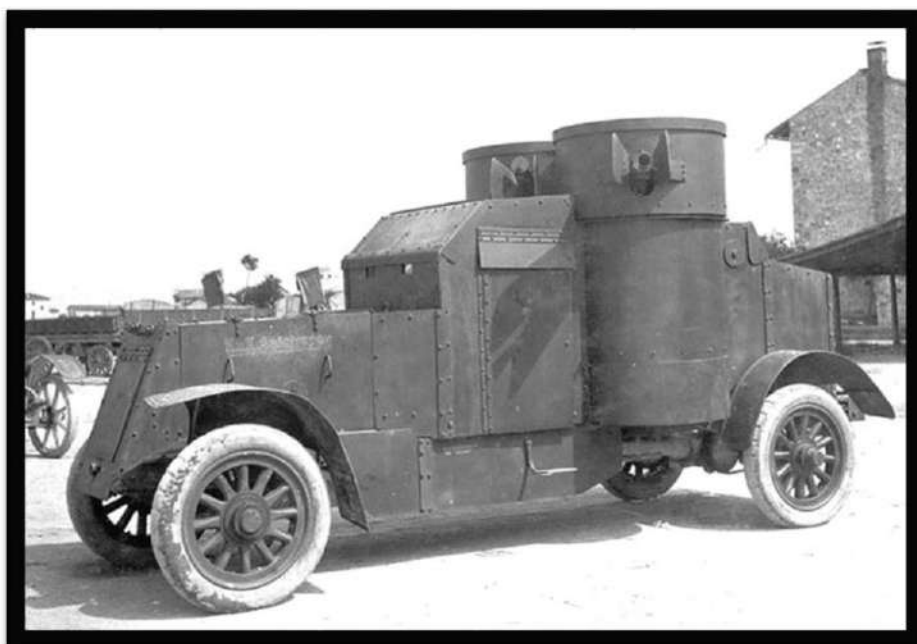
Пізніше до рук чехословаків потрапило ще кілька бронемашин різних типів. Їхня загальна кількість за весь час перебування в Росії не перевищувала 8-10 одиниць, серед них, крім однобаштового, був і один «Остін» М1916.







3. Остіни М1916 у арміях Центральних держав



*Трофейний панцирник
«Остін» М1916
3-ї армії зі складу
австрійської армії, що
до 1935 року
перебував в експлуатації.*

Австро-Угорська та
Німецька армії через
брак власної техніки в
міру можливостей
використовували трофейну.

Це явище було дуже розповсюдженим і серед інших збройних формувань, що мали обмежені можливості до поповнення власної матеріальної частини.

Оскільки основним експлуатантом панцирників «Остін» М1916 була російська імперія, то логічним буде вважати, що більшість «Остінів» М1916 в арміях Центральних держав потрапили туди від армій держав, що утворились на теренах колишньої російської імперії. А оскільки найбільший парк панцирників від царської армії успадкували українські армії, то скоріш за все і Австро-Угорщина, що отримала 1 «Остін» М1916, і Німеччина отримали ці панцирники, коли їхні війська виконували роль окупаційних в країнах Балтії, Фінляндії, Польщі, білорусі та Україні. Мою думку підтверджує наступний витяг зі статті «Панцирні Авта в Українських військах» за авторством Козлової (Нижник) Людмили Анатоліївни:

«...14 червня 1918 старшина гетьманської армії Фризюк-Палій прибув до Полтави з наказом провести ревізію 2 дивізіону колони Овчаренко. Ревізор виявив, що 2 батареї 2-го бронедивізіону роззброїли німецькі окупаційні війська, а бійців 1 батареї, що знаходилася в Слов'янську, було розстріляно. Причина всього цього була банальна - дивізіон займався «реквізиціями» (тобто грабунками). На довершення всього командир дивізіону хорунжий Воплів з початку квітня перебував у Житомирі і не мав уявлення, що відбувається з дорученим йому підрозділом. У той же день колона Овчаренко була розформована...»

В статті також наведений стан бронедивізіонів Української Держави на 29 квітня 1918 року:

1 бронедивізіон. Місце дислокації: Житомир. Кількість бронеавтомобілів – 2, обидва несправні. Некомплект – 4 машини, в т. ч. 1 гарматний БА забрали німці, 1 кулеметний БА знаходиться в розпорядженні начальника міліції Житомира, який відмовляється повертати його, незважаючи на неодноразові вимоги.

2 бронедивізіон. Місце дислокації: Вінниця. Кількість бронеавтомобілів - 3, всі бронеавтомобілі несправні. 10 жовтня нараховував 2 бронеавтомобіля «Джеффері» і 1 бронеавтомобіль «Руссо-Балт», причому останній ремонту не підлягав. Через деякий час один «Джеффері» був відремонтований, але озброєння на нього не дозволяли встановити австрійські окупаційні війська.

3 бронедивізіон. Місце дислокації: Одеса. Кількість бронеавтомобілів – 3 . Всі бронеавтомобілі несправні. У Житомир виїхала комісія для отримання двох БА, але невідомо, дозволили чи німці перевезти їх до Одеси.

4 бронедивізіон. Місце дислокації: Київ. Кількість бронеавтомобілів – 6. 2 бронеавтомобіля справні. 4 – несправні.

5 бронедивізіон. Місце дислокації: Чернігів. Кількість бронеавтомобілів – 6. Стан бронеавтомобілів невідомо.

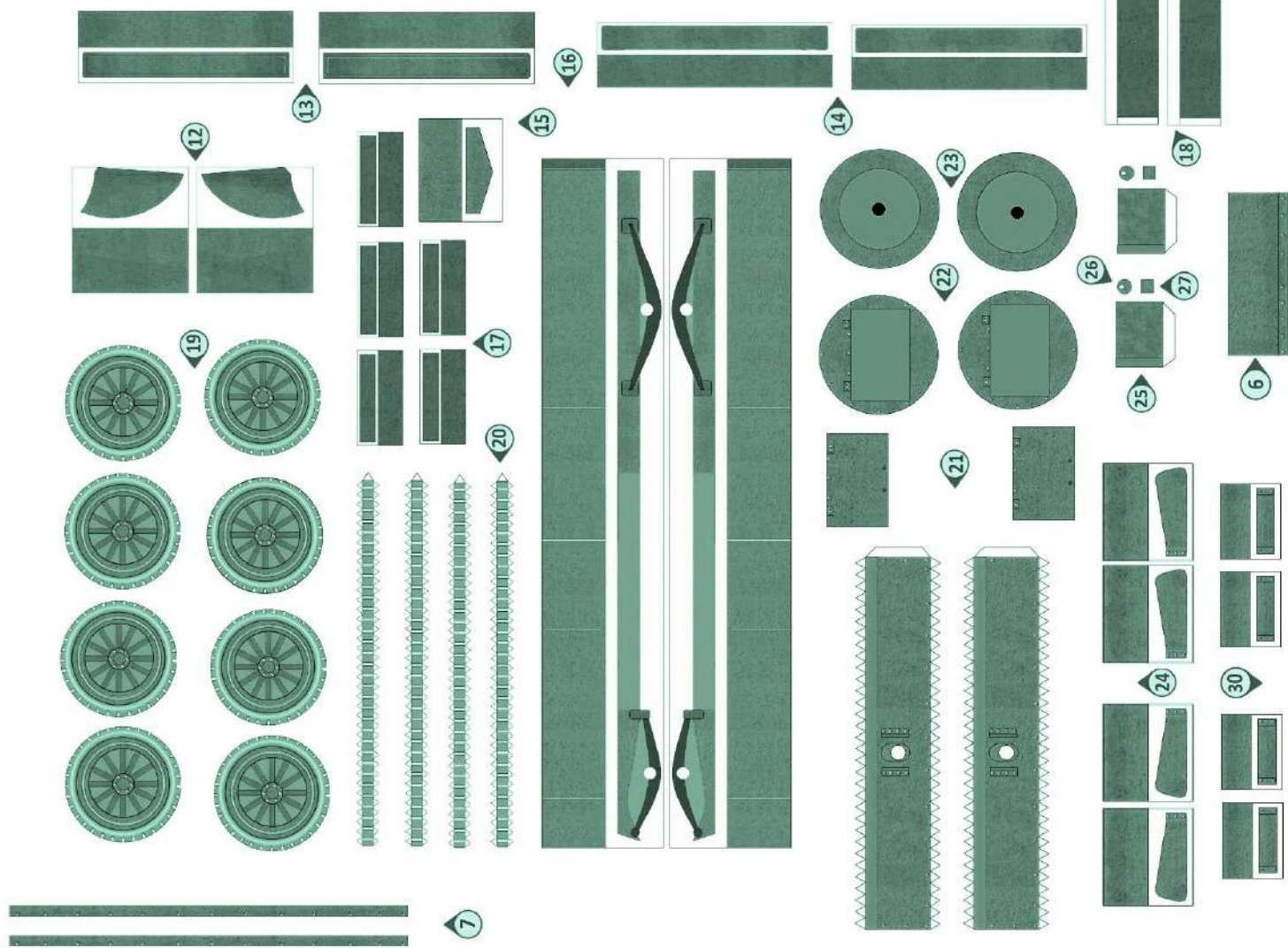
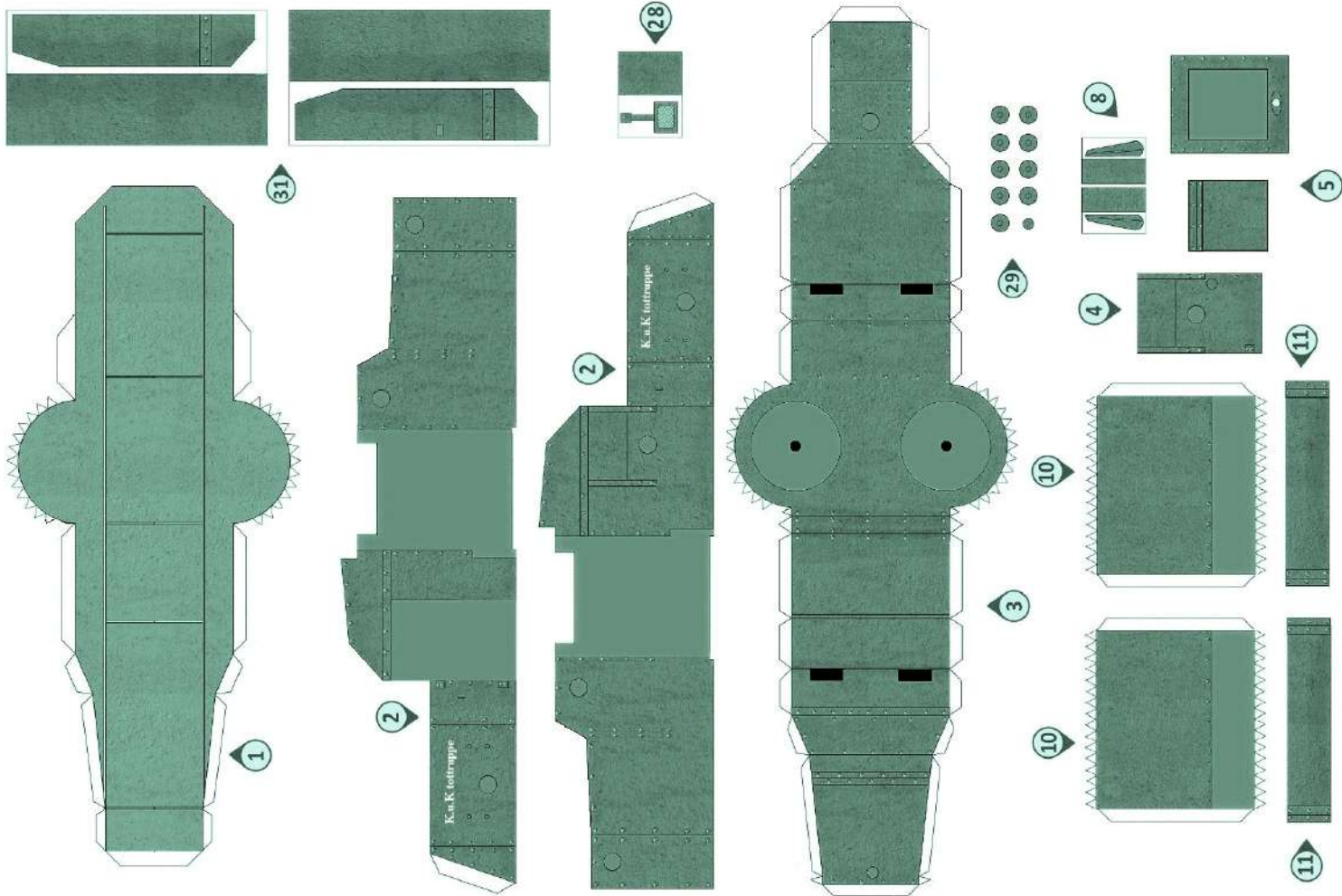
6 бронедивізіон. Місце дислокації: Полтава. Кількість бронеавтомобілів – 2. Обидва бронеавтомобіля несправні. Некомплект – 4 машини, всі забрані німцями в червні 1918 року при роззброєння 2-го дивізіону колони Овчаренко, на основі якого і формувалася 6 бронедивізіон.

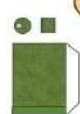
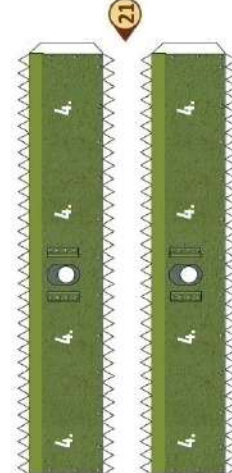
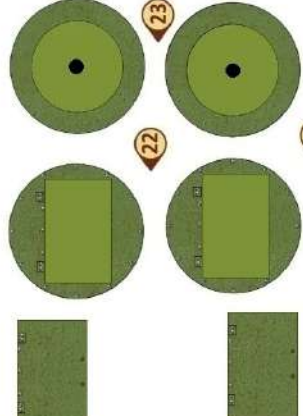
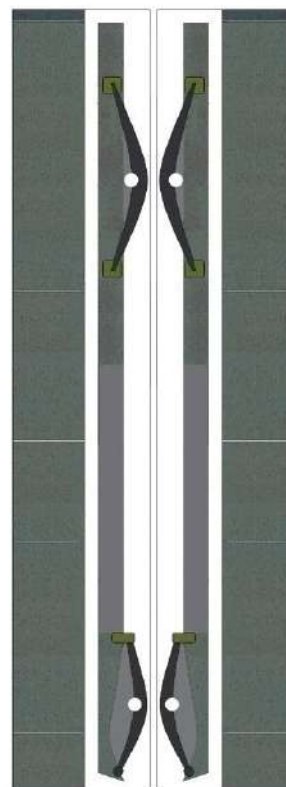
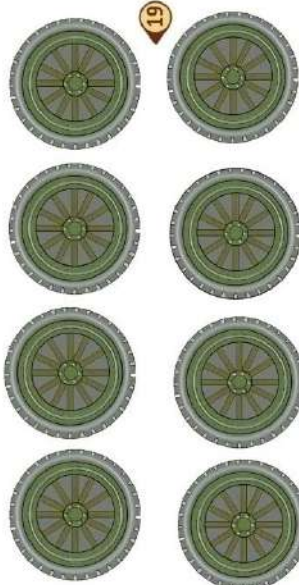
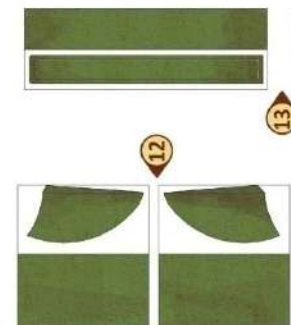
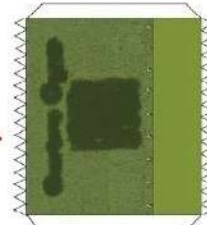
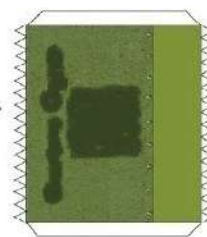
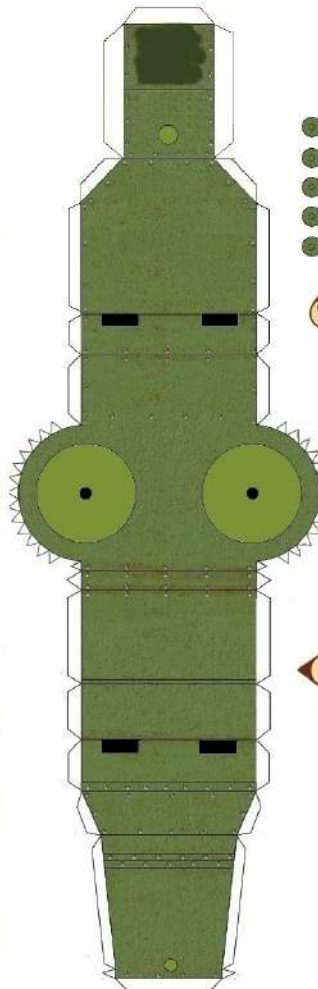
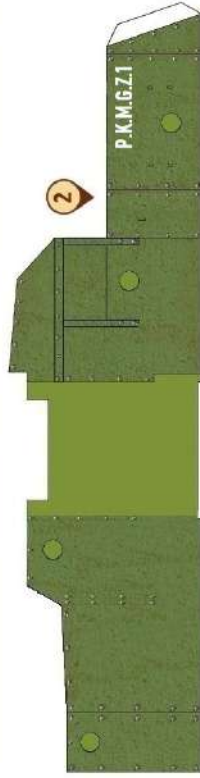
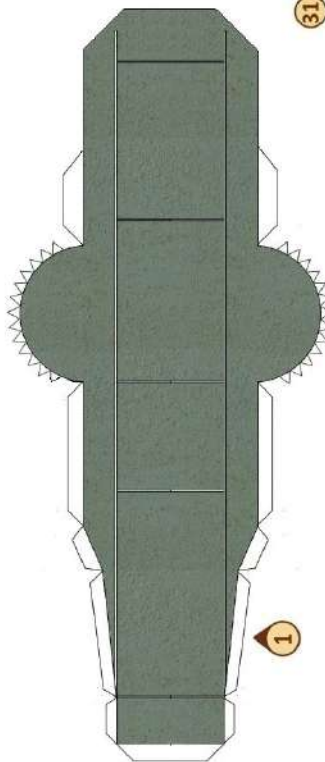
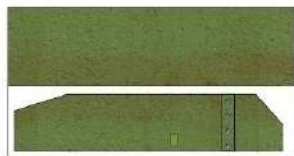
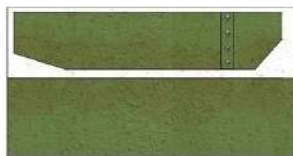
7 бронедивізіон. Місце дислокації: Харків. Кількість бронеавтомобілів – 6. Всі бронеавтомобілі несправні. 2 ремонтуються в Харкові, 4 – в Одесі (останні не дозволяють переправити до Харкова австрійці).

8 бронедивізіон. Місце дислокації: Катеринослав. Кількість бронеавтомобілів – 3. Всі бронеавтомобілі несправні.

*Картинки з України.
7662) Німецькі війська в
Києві: Вулицями Києва
їздить український
панцерник. (165).*







5. Остіни М1916 у Фрайкорі



Трофейний панцирник «Остін» М1916 одного із загонів фрайкора. 1919 рік. Під черепом намальований авіаційний гвинт – можливо, в екіпажі панцирника були пілоти.

5.1 КОРОТКА ІСТОРІЯ ФРАЙКОРІВ

Із закінченням Першої світової війни в Німеччині відбувається крах монархічної системи. З виступів на флоті 9 листопада 1918 року почалася Листопадова революція. Було утворено тимчасовий уряд Раду Народних Уповноважених на чолі з Фрідріхом Ебертом. В той же час радикальні ліві, очолювані Карлом Лібкнехтом, прагнули встановити в Німеччині систему рад за зразком більшовицької Росії.

Прагнучи уникнути революційного безладу, Фрідріх Еберт налагодив зв'язки з представниками колишнього військового командування, щоб навести порядок у фронтових частинах, які поверталися до Німеччини. Військові підрозділи старої армії розформовуються, ті військові, що залишаються утворюють збірні підрозділи, що поповнюються, окрім фронтовиків, добровольцями з цивільного населення. Так з'явилися фрайкори у Веймарській республіці.

Наприкінці 1918 року створені загони фрайкору придушили виступи в портових містах: Кілі, Гамбурзі, Вільгельмсгафені тощо. В січні 1919 року під керівництвом Густава Носке фрайкори придушили повстання німецьких комуністів та радикально лівих соціал-демократів у Берліні. Тим самим фрайкори відвернули загрозу встановлення радянської влади в Німеччині. При цьому без суду та при загадкових обставинах були вбиті вожді німецьких комуністів: Карл Лібкнехт та Роза Люксембург.

Успішність дій фрайкорів забезпечила фінансову підтримку з боку німецьких промисловців, що склала 500 мільйонів марок. Прагнучи уніфікувати різноманітні фрайкори, зокрема і за політичною позицією, військове керівництво 6 березня 1919 року видає «Закон про тимчасовий рейхсвер» згідно з яким фрайкори мали

перетворитися на армійські бригади, а попередня чисельність рейхсверу мала скласти 400 тис. вояків.

Загони фрайкору брали участь в розгромі Баварської Радянської Республіки (квітень-травень 1919 року) та придушенні трьох повстань у Сілезії в 1921 році. Внаслідок референдуму 20 березня 1921 року майже 60 відсотків населення проголосували за те, щоб Сілезія залишилася у складі Німеччини. Польські озброєнні загони за підтримки французьких окупаційних військ почали 3 травня повстання, метою якого було домогтися приєднання Сілезії до Польщі. 23 травня 1921 року німецький фрайкор Верхньої Сілезії захопив штурмом Аннаберг — головне укріплення повсталих поляків, що стабілізувало ситуацію в регіоні. Однак, Верховна рада Союзників 20 жовтня 1921 року передала східну частину Верхньої Сілезії Польщі.

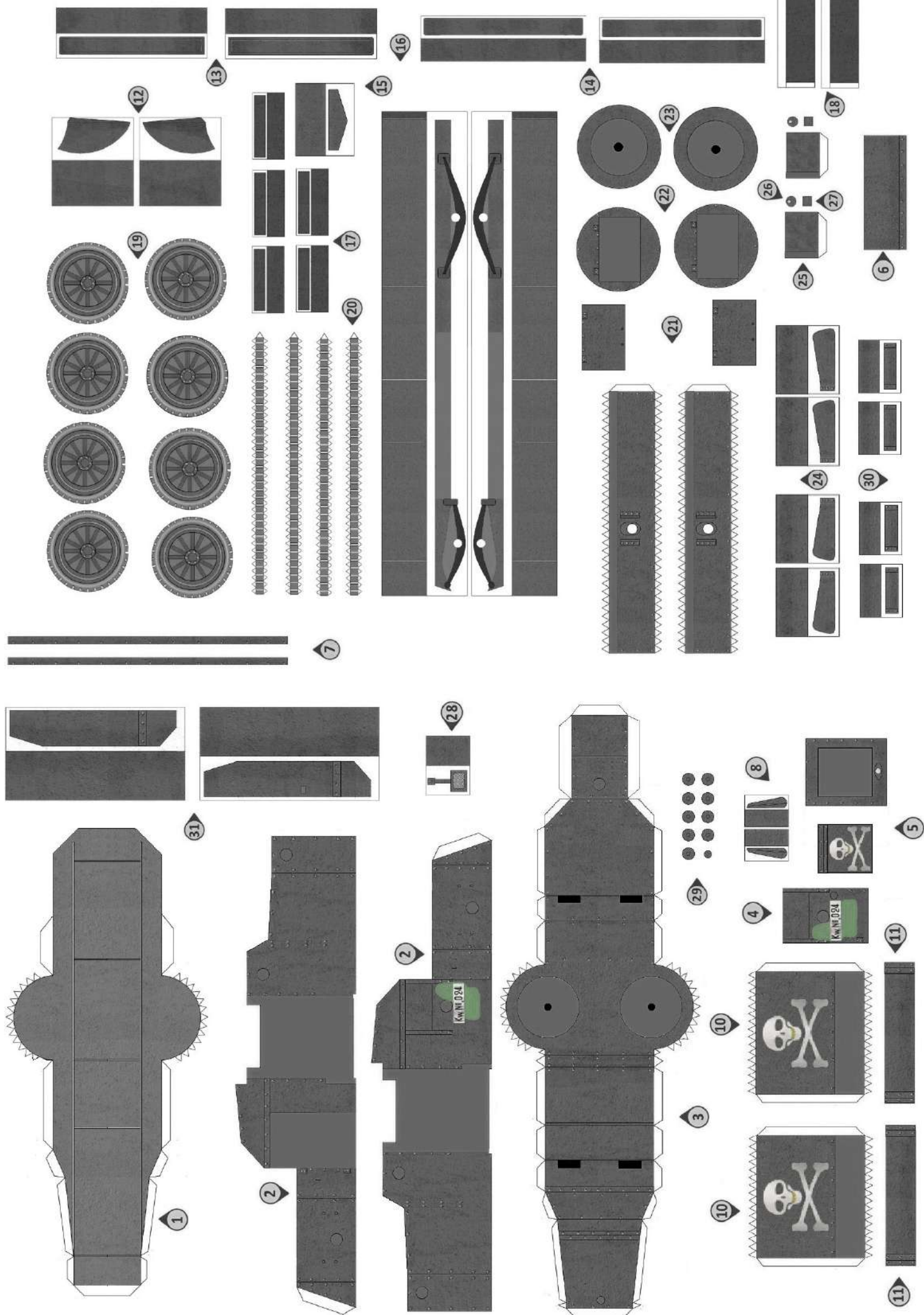
5.2 «ОСТІНИ» М1916 У ЧАСТИНАХ ФРАЙКОРУ

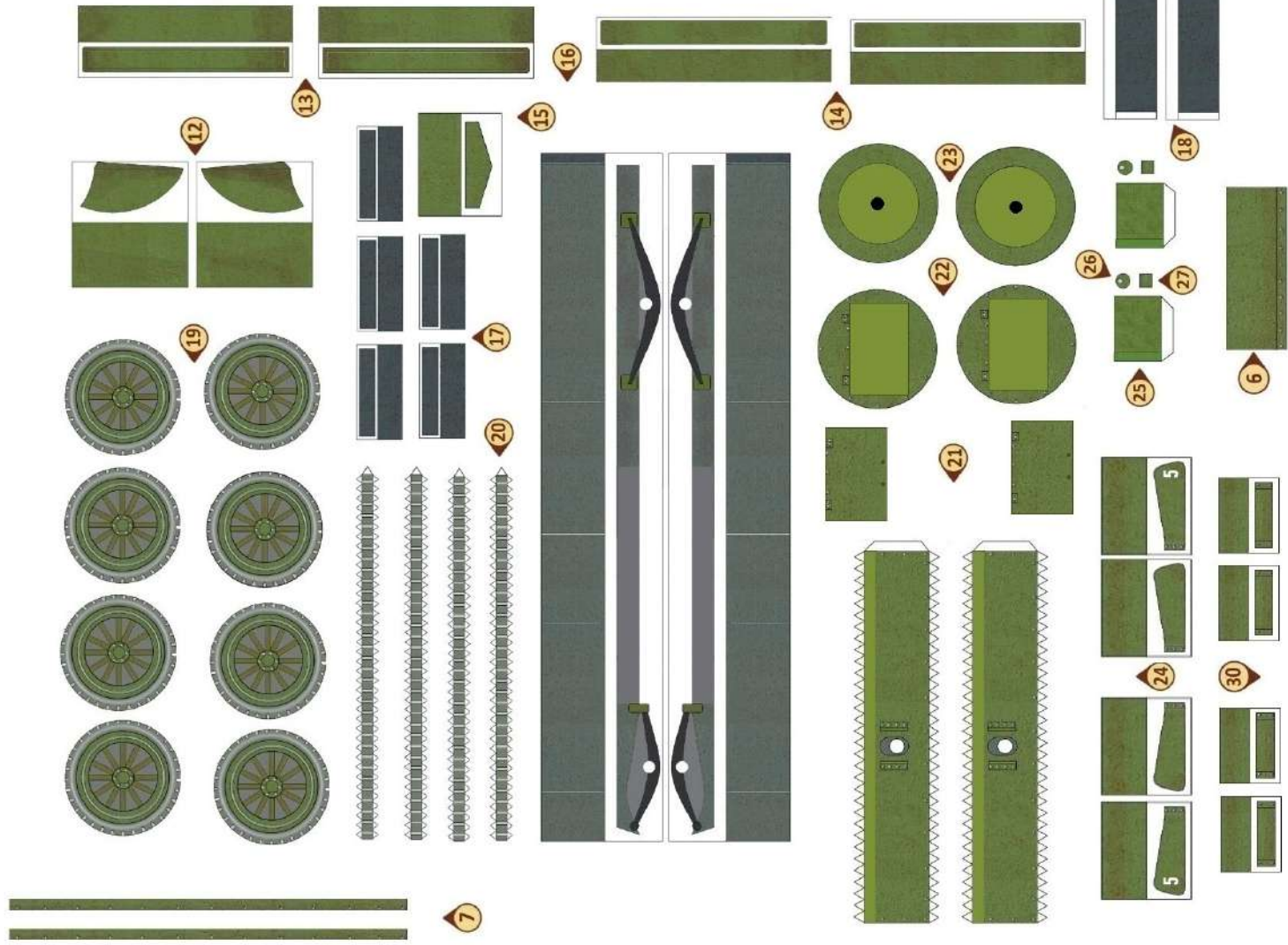
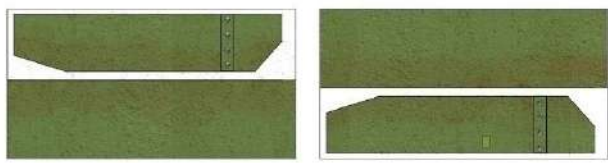
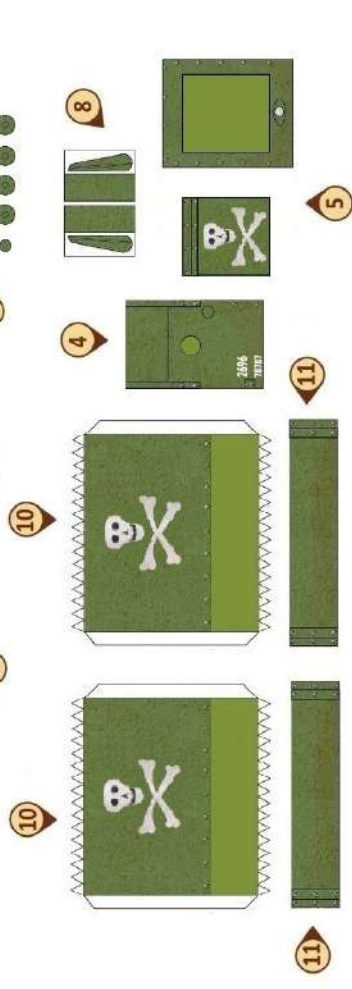
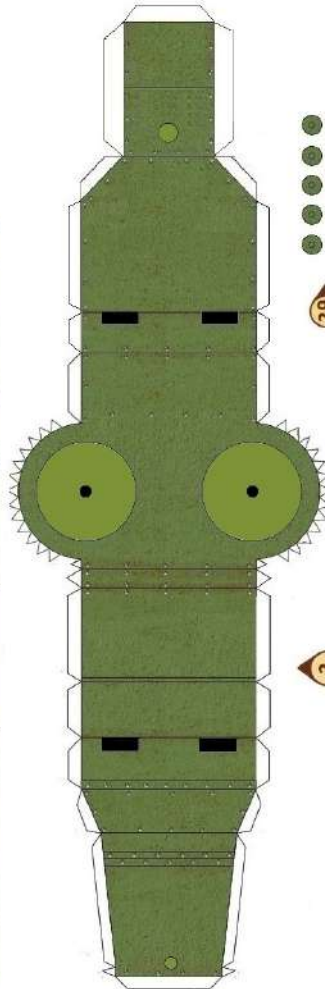
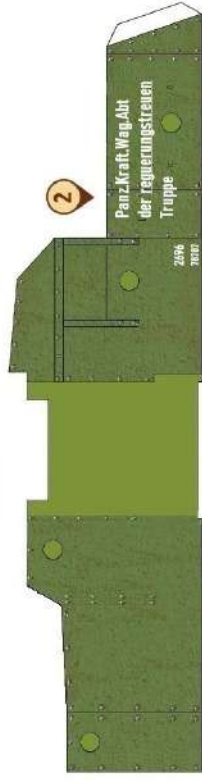
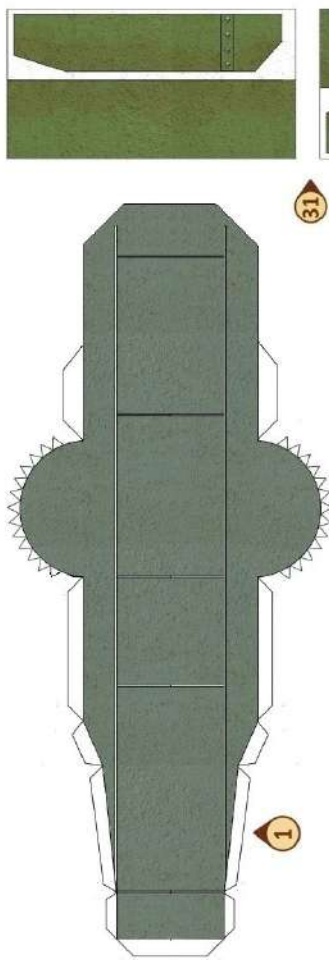
Багато з захоплених німцями панцирників використовувалися різними німецькими підрозділами в боях 1919 року під час революційних подій у Німеччині.

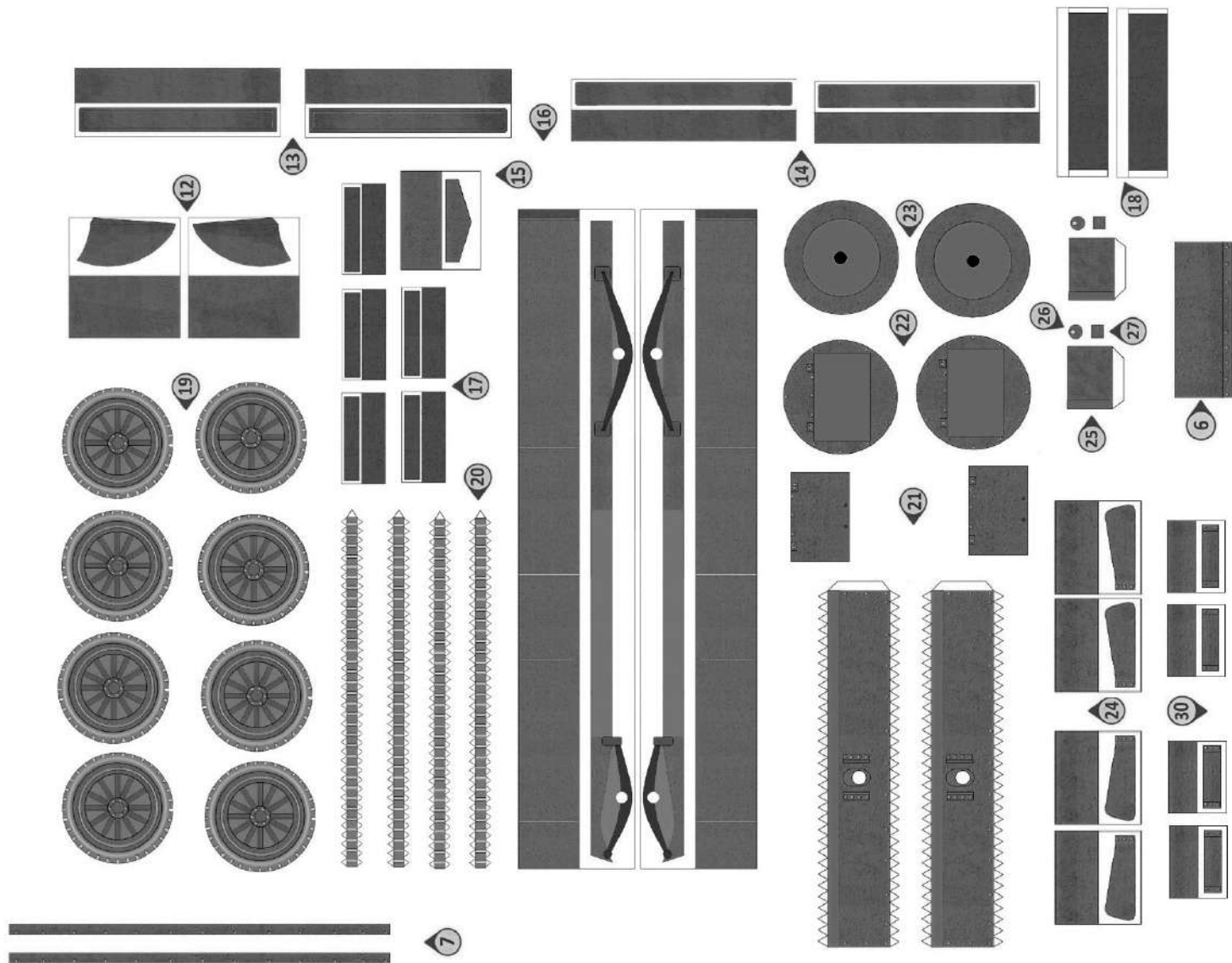
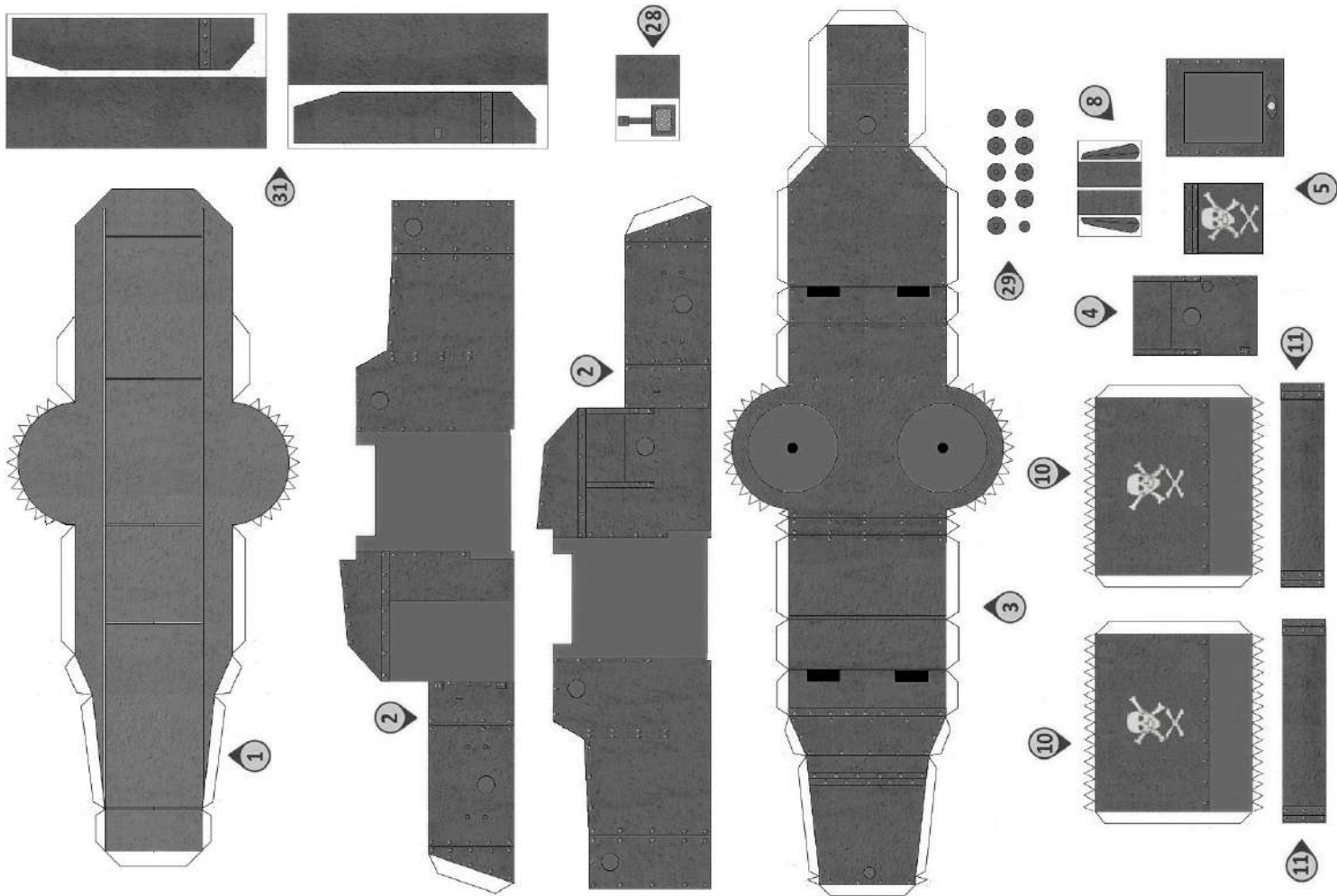
До таких, зокрема, належали 10 «Остінів» англійського виробництва. Це були машини, що потрапили до рук німецької армії влітку 1917 року, а також захоплені в боях із червоними та в українських частин у 1918 році. Відомо, що у складі бронетанкової частини *Ko Kampf* у 1919 році було п'ять «Остінів» — один М1914, два М1915 і два М1916. Крім того, панцирники цього типу були в Гвардійському стрілецькому корпусі (дві машини), Морському штурмовому батальйоні, а також в окремих загонах фрайкора.

Трофейний панцирник «Остін» М1916 на вулиці Берліна під час боїв фрайкорівців зі спартаківцями (німецькі комуністи) в січні 1919 року. На броньовику написано «Автопанцирне відділення вірних уряду військ», біля дверей стоїть Йозеф «Зеппін» Фельт'єнс, відомий німецький ас Першої світової війни.











Перша війна незалежної
Фінляндії та
Совітського Союзу.
Як це було?



Фрайкори.
Куди подітись солдату
після програної війни?



На руїнах імперій.
Панцирні авто Austin
M1916 у Перших
Визволиних Змаганнях.

Далі буде...